

MATEŘSKÁ ŠKOLA TRPÍN, 569 74 Trpín 121, IČO 70992967, tel. 461 741 811

„PUTOVÁNÍ SVĚTEM S KAMARÁDY „

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM

Spisový znak: 3–12

Skartační znak: A–5

Platnost od 1. 9. 2024

Přepočovala a aktualizovala: Mgr. Alena Tichá

Bc. Adéla Kopecká

Obsah	2
1. Identifikační údaje školy	4
2. Obecná charakteristika školy	5
3. Podmínky vzdělávání	
3.1 Věcné podmínky.....	5
3.2 Životospráva.....	7
3.3 Psychosociální podmínky.....	8
3.4 Organizace.....	9
3.5 Řízení mateřské školy.....	10
3.6 Personální pedagogické zajištění	10
3.7 Spoluúčast rodičů.....	11
4. Charakteristika vzdělávacího programu	
4.1 Charakteristika našeho vzdělávacího programu.....	12
4.2 Pojetí a cíle předškolního vzdělávání.....	13
4.3 Metody, formy a prostředky k naplnění cílů naší práce.....	14
5. Vzdělávací obsah – uspořádání učiva	
5.1 Vnitřní diferenciací školního vzdělávacího programu.....	15
5.2 Návaznost jednotlivých podtémat.....	17
5.3. Charakteristika jednotlivých integrovaných bloků.....	20
6. Vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami	
6.1 Vzdělávání dětí s přiznanými podpůrnými opatřeními	29
6.2 Pojetí vzdělávání dětí s přiznanými podpůrnými opatřeními.....	30
6.3 Systém péče o děti s přiznanými podpůrnými opatřeními v mateřské škole.....	31
6.3.1 Pravidla a průběh tvorby, realizace, a vyhodnocování PLPP.....	31
6.3.2 Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocování IVP.....	31
6.4 Podmínky vzdělávání dětí s přiznanými podpůrnými opatřeními.....	32
6.4.1 Metody výuky.....	33
6.4.2 Organizace výuky.....	33
6.4.3 Hodnocení dítěte.....	33
6.5 Jazyková příprava dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka.....	34
7. Vzdělávání dětí mimořádně nadaných	34
8. Vzdělávání dětí od dvou do tří let	35

8.1 podmínky vzdělávání dětí od dvou do tří let.....	35
9. Autoevaluace školy	
9.1 Oblasti autoevaluace.....	37
9.2 Systém autoevaluace v naší škole.....	38
10. Program pro předškoláky HYPO.....	43
11. Distanční vzdělávání.....	48
12. Omlouvání dětí předškolního věku a s odkladem školní docházky při distanční výuce	46
PŘÍLOHY: tabulky konkretizovaných cílů.....	49-65

„Nad zlato dražší klenot je dítě, ale nad sklo křehčí.

Snadno se mu může ublížit a škoda odtud nesmírná.“

J. A. Komenský

1. Identifikační údaje školy

Název školního vzdělávacího programu: Putování světem s kamarády

Název školy: MATEŘSKÁ ŠKOLA TRPÍN

příspěvková organizace

Adresa: Trpín 121, 569 74

Ředitelka školy: Mgr. Alena Tichá

Kontakty:

IČO: 70992967

tel. 461 741 811

Zřizovatel: Obec Trpín

Nadřízený orgán: KÚ Pardubice

Platnost ŠVP: 1. 9. 2014

Jména koordinátorek:

Mgr. Alena Tichá – ředitelka školy

Bc. Adéla Kopecká– učitelka

2. Obecná charakteristika školy

Mateřská škola v Trpíně organizuje vzdělání pro děti ve věku 2–6 /popř. 7/ let. Mateřská škola je jednotřídní, tzn., že třída je věkově heterogenní. Kapacitně je určena pro 25 dětí.

Mateřská škola v Trpíně byla zkolaudována v roce 1974 a po celou dobu tato budova slouží původnímu účelu. Prostory mateřské školy jsou v jednom podlaží, je tedy využitelná pro děti v celém rozsahu, při zachování bezpečnosti dětí i zaměstnanců. V pozdějších letech byly v nadstavbě přistaveny dva soukromé byty, které mají vlastní vchod. Budova je vystavěna v krajové tiché části obce, v blízkosti přírody.

K budově náleží zrekonstruovaná zahrada s dětským hřištěm, která je mateřskou školou plně využívána. Do prostor zahrady lze vstupovat bránou z pravé strany či přímo dveřmi na terasu ze třídy mateřské školy. Ke škole nevede frekventovaná ulice, je snižené riziko nebezpečí a hluku. Školní vzdělávací program Mateřské školy Trpín je vytvořen právě s přihlédnutím na umístění budovy nedaleko samotné přírody. Škola spolupracuje s různými organizacemi v obci, které jsou prostředkem k realizaci vzdělávacího obsahu. Účastní se s kulturním programem různých akcí, kterým děti poděkují za sponzorské dary a spolupráci.

Do mateřské školy se vchází vstupní chodbičkou, za níž je hala, která je společná pro vstup do kanceláře, ředitelny, třídy, samostatného WC pro personál nebo do šatny dětí. Ze šatny je přímý vstup na dětské WC a dále pak do umývárny se sprchovým koutem. Herna je největší místností v celé budově, patří k ní i sklad lůžkovin. Z herna je možný vstup na terasu, která je za příznivého počasí využívána k hrám a cvičení dětí. Herna je spojena se školní kuchyní výdejním okénkem a dveřmi. Školní kuchyň a sklad potravin má vlastní vchod.

3. Podmínky vzdělávání

3.1. Věcné podmínky

- budova je vystavěna tak, aby odpovídala kapacitě 25 dětí, která nesmí být přesahována,
- je tedy pro 25 dětí dostatečně velká a uspořádána tak, aby po stránce volného pohybu dětí a bezpečnosti vyhovovala potřebám mateřské školy

- třída je rozčleněna na několik hracích koutků, kde mají děti možnost výběru aktivit (kuchyňka, kadeřnice, sportovní část, koberec k hrám, čtenářský koutek, výtvarný a pracovní koutek)
- všechny hračky a pomůcky jsou umístěny v co možná nejlepším dosahu dětí, děti přesně ví, co se kde nachází, snažíme se o permanentní upevňování jejich bezpečného užívání, posléze ukládání pro lepší orientaci a manipulaci, která je šetrná
- dětský nábytek je zde pouze v takové míře, aby nezasahoval a neomezoval děti v pohybu, převládají otevřené a dětem dostupné vestavěné prostory s hračkami, police na knížky a dětský nábytek (kuchyňka, kadeřnice, tabule pro volné kreslení). Do jídelní části byly zakoupeny nové, kulaté stolečky a židličky, které mají rozdílné parametry dle věku dětí a krom stolování jsou určeny pro další aktivity (kreslení, tvoření, hra),
- sportovní náčiní je umístěno ve výklenku ve zdi, děti je mohou kdykoliv využívat
- sklad lůžkovin je opatřen novým skladovacím nábytkem, lehátka i lůžkoviny jsou hygienicky uloženy odděleně, označeny značkou jednotlivých dětí, byla zakoupena lehátka nová včetně prostěradel a povlečení
- prostory umývárny a toalet jsou nové, kompletně zrekonstruovány
- toalety jsou odděleny novými barevnými přepážkami, na každé z nich je připevněn držák s toaletním papírem
- umyvadla jsou vybavena nádobami s tekutými mýdly, každé dítě má svůj ručník a poličku na hřebínek
- snažíme se o to, aby veškeré vybavení odpovídalo hygienickým, bezpečnostním i estetickým požadavkům
- snažíme se o průběžné doplňování hraček, odstraňování nefunkčních či potencionálně nebezpečných hraček, děti podávají návrhy na zlepšení sortimentu hraček
- množství a kvalitu pomůcek mají v kompetenci učitelky, které pečlivě zvažují a plánují jejich obnovování a doplňování a zároveň se snaží o co neefektivnější využívání
- všechny výrobky a výkresy si děti „vystavují“ v šatně a hale budovy, kde si je mohou prohlížet rodiče a známí, zároveň nám vytváří pozitivní a estetické prostředí
- u mateřské školy je nově zrekonstruované hřiště, které je spravováno obcí, ale plně využíváno mateřskou školou
- herní prvky jsou umístěny na umělém trávníku, splňují bezpečnostní předpisy a jsou určeny pro děti předškolního věku

- našim cílem je zajistit bezpečnost a hygienické normy ve všech prostorách, a to v souladu s právními předpisy, které jsou platné a týkají se vzdělávání dětí předškolního věku
- snažíme se o permanentní dovybavování hračkami a didaktickými pomůckami
- koupili jsme velkou knihovnu, kam mají děti celodenně přístup
- logopedický koutek je vybaven NOTEBOOKEM s výukovými programy a logopedickými pomůckami společně s logopedickým zrcadlem
- vlastníme KLOKANŮV KUFŘÍK – soubor logopedických pomůcek
- a KLOKANOVY KAPSY – soubor cvičení na jednotlivé oblasti rozvoje

3.2 Životaspráva

- snažíme se o to, aby byla dětem podávána plnohodnotná strava, která je rozdělena do tří jídel, mezi kterými není větší interval jak 3 hodiny
- pestrost stravy je pravidelně kontrolována a vyhodnocována ředitelkou školy s přihlédnutím na požadavky dětí, zaměstnanců i rodičů
- zdravá technologie a hygiena přípravy je permanentně monitorována ředitelkou školy
- v průběhu celého dne se mají možnost děti napít, várnice s nápoji je umístěna tak, aby si děti mohly samy kdykoliv a jakékoliv množství nápoje nalít, na výběr mají ze dvou druhů nápojů
- tak jako nápoje i jídlo si děti samostatně vybírají, určují si množství (nalévají si polévku, u okýnka sdělí paní kuchařce svou představu o porci a skladbě jídla, při svačince si volí množství pečiva, dle libosti určují množství zeleniny a ovoce)
- zásadně děti do jídla nenutíme, ale motivujeme
- snažíme se o dodržování rámcového denního řádu školy, ten se snažíme vnitřně diferencovat tak, abychom mohly zařadit aktivity, které nejsou celoročně pravidelné (plavecký výcvik, různé kulturní akce, výlety)
- snažíme se o to, aby byl každý den přesně dodržen pobyt venku (po domluvě s rodiči nechodíme ven při deštivém počasí a velkých mrazech)
- pobyt venku ve velké míře realizujeme v přírodě nebo na zahradě, kde mají děti velký prostor k pohybu
- i v prostorách školy se děti mohou pohybovat volně
- snažíme se o uspokojení individuálních potřeb jednotlivých dětí jak v oblasti aktivit, tak v oblasti spánku a odpočinku (naše děti nemusí spát, pouze odpočívají, poslouchají pohádky, písničky či vyprávění paní učitelky)

- hlavním cílem všech zaměstnanců je chovat se dle zásad zdravého životního stylu a jít tak příkladem všem dětem (pitný režim, nevybíravost v jídle, zákaz kouření ve všech prostorách MŠ)

3.3 Psychosociální podmínky

- našim největším úsilím je vytvořit prostředí, kde bychom se všichni cítili dobře, bezpečně a rádi bychom se sem každodenně vraceli
- pro nově příchozí máme připravený adaptační program, kdy se rodiče mohou účastnit vzdělávacího procesu v průběhu celého dne
- naší snahou je motivovat i rodiče dětí, které chodí do školky déle k návštěvám v průběhu dne, aby mohly přispět svými podněty k zefektivňování vzdělávání jejich dětí
- všichni zaměstnanci usilují o to, aby byli v co největší míře přirození, nenásilní a citliví, aby se podíleli na vytváření pozitivního školního klima
- všichni respektujeme přirozené potřeby dítěte
- snažíme se vymýtit spěch
- ke všem dětem se chováme rovnocenně
- snažíme se o to, aby děti samy pochopily, že je nutné dodržovat pravidla, která je ovšem neomezují ve volnosti, ale naopak zlepšují soužití s ostatními
- snažíme se o to, podávat dětem srozumitelné a jasné pokyny
- usilujeme o to, aby se dětem ve školce líbilo, aby samostatně vyjadřovaly náměty pro zlepšení
- naší snahou je co nejefektivnější způsob vedení dětí (jsme podporující, empatické, vstřícné)
- nemanipulujeme s dětmi ani nepodporujeme nezdravou soutěživost
- nabízíme dětem mnoho aktivit v průběhu dne, kdy se mohou uplatnit, vyslovit názor, diskutovat, a to v mezích mentality předškolního dítěte
- vzdělávací nabídku tvoříme vždy tak, aby byla dítěti srozumitelná, blízká a užitečná
- v naší škole jsou děti podporovány, oceňovány, snažíme se o to, aby se osamostatňovaly jak v činnostech, tak v komunikaci a projevech
- chválíme účelně, ne podle šablony!!!
- snažíme se o prohlubování vztahů nejen mezi pedagogy a dětmi, ale i mezi všemi zaměstnanci a v neposlední řadě i mezi provozními zaměstnanci a dětmi
- zaměřujeme se a monitorujeme vztahy dětí ve třídě, šikana u nás nemá šanci ☺

3.4 Organizace

- snažíme se o co největší pružnost denního řádu, tak aby byly uspokojeny aktuální potřeby dítěte
- režim dne je postaven tak, aby rodiče mohli přivádět děti do MŠ tak, jak jim to nejlépe vyhovuje, a to v době od 6.30 hod. do 8.00 hod. Mezi 8.30 hod. a 9.00 hod. se mohou děti podle svého uvážení nasvačit, čas od 9.50 hod. do 11.50 hod. je vyhrazen pobytu venku, po obědě se děti ukládají k odpočinku na lehátku. Děti poslouchají pohádky, které jim čte paní učitelka. V 14.15 hod. děti vstávají a po odpolední svačině si hrají nebo spolupracují s paní učitelkou až do příchodu rodičů. Režim dne je nastaven tak, aby se střídaly klidné a rušnější činnosti a aby měly děti dostatek prostoru pro hru i zájmové činnosti a aby měly možnost volby činností.
- každý den cvičíme zdravotně pohybové cviky a pohybovou chvílku doprovázenou říkadlem
- každý den máme tkz. KOMUNIKÁČEK, kde se děti věnují rozvoji komunikační schopnosti
- během školního roku se děti účastní mnoha mimoškolních aktivit (plavecký výcvik, výlety, návštěvy základní školy Olešnice, mateřské školy Bystré, výletů, divadel, kin, akcí v Tylově domě v Poličce, návštěv hasičů, exkurse do obchodu, ZD, pošty nebo OÚ Trpín, návštěv mateřského centra Hastrmánek, besídek a kulturních akcí v obci)
- snahou učitelek je vytvořit potřebné zázemí
- učitelky se plně věnují dětem!
- snažíme se o to, aby spontánní činnosti vždy převyšovaly řízené činnosti
- děti mají možnost si co nejvíce hrát, hru dokončit nebo v ní později pokračovat
- snažíme se zařazovat experimenty, aby byly děti podněcovány k aktivitě
- vytváříme dětem prostor k výběru činnosti, která se jim líbí, která je zajímá, fascinuje
- každé dítě má možnost soukromí, ve třídě je množství koutků kde se mohou uchýlit
- snažíme se plánovat činnosti tak, aby kopírovaly zájmy a potřeby dětí
- učitelky usilují o co nejvhodněji zvolené materiální podmínky potřebné pro každou činnost zvlášť
- vzhledem k tomu, že jsme jednotřídka a kapacitu dětí nepřekračujeme, jednáme v oblasti naplnění třídy naprosto v souladu se zákonem

3.4 Řízení mateřské školy

- každá pracovnice je před nástupem do zaměstnání /a pak vždy na začátku školního roku/ seznámena se svou pracovní náplní a se svým denním rozpisem práce, čímž jsou jasně vymezeny povinnosti, pravomoci a úkoly všech pracovnic
- informační systém má několik podob, informace pro rodiče jsou uvedeny v ŠVP, dále pak na nástěnce v šatně a rodiče mají možnost se kdykoliv informovat u pedagogických pracovnic
- zaměstnanci jsou informováni prostřednictvím ŠVP, dále pak jsou při nástupu do zaměstnání a na začátku školního roku seznámeny se směrnicemi a nařízeními, která jsou pro ně závazná
- informační systém funguje i pro veřejnost prostřednictvím webových stránek školy
- ředitelka školy se snaží o vzájemnou důvěru a toleranci mezi všemi zaměstnanci i rodiči
- všichni se společně podílíme na rozhodování o zásadních otázkách školy
- ředitelka se snaží o ocenění a motivování celého kolektivu MŠ, všichni usilují o maximálně možnou spolupráci i s rodiči /Mikulášská nadílka, dětský karneval, rozloučení s předškoláky.../
- máme vypracovaný systém autoevaluace, který nám napomáhá ke zlepšení a plánování další pedagogické práce
- ředitelka společně s učitelkou přepracovává a aktualizuje ŠVP
- naše škola spolupracuje se zřizovatelem – OÚ v Trpíně, s MěÚ v Poličce, s dobrovolnými hasiči v Trpíně, s mysliveckým sdružením v Trpíně a s místní organizací Červeného kříže v Trpíně, spolupráce je i se Základní školou v Olešnici na Moravě, s dětským centrem Hastrmánek v Olešnici a SVČ Mozaika v Poličce

3.6 Personální a pedagogické zajištění

- ředitelka mateřské školy je plně kvalifikovaná – má vystudované magisterské studium Speciální pedagogiky na Masarykově univerzitě – specializaci logopedie, surdopedie a specifické poruchy učení, od roku 2006 pracovala v této mateřské škole jako učitelka a na základě konkurzu byla jmenována od 1. 9. 2011 do funkce ředitelky školy

- paní učitelka má kvalifikaci pedagoga volného času, kterou získala studiem na střední škole pedagogické a bakalářské studium předškolní pedagogiky, které vystudovala a ukončila na pedagogické fakultě v Hradci Králové v roce 2017

- další vzdělávání obou pedagogických pracovníků probíhá permanentně formou samostudia odborných časopisů na webových stránkách /Informatorium, Učitelství a Školství/, studia platných zákonů na stránkách MŠMT, účasti na plánovaných seminářích a poradách

- semináře plánujeme v souladu se systémem autoevaluace, pedagogové samostatně vyjadřují chuť a zájem pro jednotlivá témata

- paní učitelky pracují dle dohodnutých pravidel

- našim dětem je vždy zajištěna optimální pedagogická péče

- učitelky usilují o co nejprofesionálnější způsob práce, chování i jednání jak ve škole, tak na veřejnosti

- logopedickou péči našim dětem poskytuje paní ředitelka, která je promováný logoped, ostatních specializovaných služeb v současné době nemusíme využívat

- v naší škole je zajištěno překrývání přímé pedagogické činnosti učitelů s ohledem na to, že máme pouze jednu paní učitelku + ředitelku školy, která má snížený počet hodin přímé práce tzn. že, k překrývání dochází 4 x týdně 2 hodiny, na větší rozsah překrytí bychom potřebovali dalšího zaměstnance, což bude záviset na množství financí

3.7 Spoluúčast rodičů

- rodiče jsou informováni o konkrétní vzdělávací nabídce, mají k dispozici ŠVP, týdenní přehled činností na nástěnce, jsou vždy předem informováni o mimořádných aktivitách prostřednictvím upozornění na nástěnce, při individuálních rozhovorech, na webových stránkách MŠ

- rodiče se mohou účastnit informativní schůzky, která se koná vždy na začátku nového školního roku

- během školního roku se také mohou zapojit do plánovaných akcí pro rodiče s dětmi jako například- dlabání dýní a podzimní výzdoby v mateřské škole, pouštění draků, velikonoční dílničky, bobyáda atd.

- pedagogické pracovnice se snaží o co největší porozumění, respekt, vstřícnost a spolupráci s rodiči
- učitelky se snaží sledovat potřeby jednotlivých dětí a snaží se jim porozumět a vyhovět
- rodiče mají možnost podílet se na dění v MŠ, mohou kdykoli během dne přihlížet nebo se zapojit do činností probíhajících v MŠ
- pedagogické pracovnice informují rodiče o prospívání jejich dítěte, dbají však na diskrétnost, jednají ohleduplně, nezasahují do soukromí rodiny
- rodiče mají možnost vyjádřit se anonymně, formou dotazu do schránky dotazů, k jakémukoliv problému
- naší snahou je podporovat rodinnou výchovu, pomáhat rodičům, poskytovat co nejobornější poradenský servis a být prostředníkem pro osvětové aktivity v oblasti vzdělávání a výchovy dětí předškolního věku

4. CHARAKTERISTIKA VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU

4.1 Charakteristika našeho školního vzdělávacího programu

Vzdělávací program „Putování světem s kamarády“ je vypracován jako schematický model, který umožňuje dítěti vnímat svět v jeho přirozených souvislostech a získávat tak reálnější pohled na svět a aktivní postoj k němu.

Vzdělávání je uskutečňováno ve všech činnostech a situacích, které se v průběhu dne vyskytnou, vyváženým poměrem spontánních a řízených aktivit.

Specifickou formu představuje didakticky zacílená činnost, ve které pedagog s dítětem naplňuje konkrétní vzdělávací cíle formou záměrného i spontánního učení

Náš školní vzdělávací program je vypracován v souladu se záměry RVP PV a to s rámcovými cíli a klíčovými kompetencemi, vychází z úkolů a specifik předškolního vzdělávání

4.2. Pojetí a cíle předškolního vzdělávání

Úkoly:

a/ doplňovat rodinnou výchovu

b/ dávat dětem dostatek přiměřených podnětů k aktivnímu rozvoji a učení

- c/ obohacovat denní program a poskytovat odbornou péči
- d/ usnadňovat dětem jejich další životní a vzdělávací cestu
- e/ podporovat individuální rozvojové možnosti dětí
- f/ plnit diagnostický úkol, zejména ve vztahu k dětem se speciálními vzdělávacími potřebami

Specifika předškolního vzdělávání:

- a/ maximálně přizpůsobit předškolní vzdělávání vývojovým fyziologickým a emocionálním potřebám dětí
- b/ nabízet podnětné, zajímavé a obsahově bohaté vzdělávací prostředí
- c/ důsledně dbát na individuální potřeby a možnosti dětí
- d/ uplatňovat prožitkové a kooperativní učení hrou a činnostmi dětí
- e/ zařazovat aktivity spontánní i řízené
- f/vzdělávání založit na principu vzdělávací nabídky, na individuální volbě a aktivní účasti dítěte
- g/ nabízet dětem smysluplný, zajímavý a užitečný obsah integrovaných bloků

Cíle předškolního vzdělávání:

Rámcové cíle – rozvíjení dítěte, jeho učení a poznávání

- osvojení hodnot, na nichž je založena naše společnost
- získání osobní samostatnosti a schopnosti projevit se jako samostatná osobnost působící na své okolí

Klíčové kompetence – k učení

- k řešení problémů
- komunikativní
- sociální a personální
- činnostní a občanské

- Dílčí cíle:** – biologické
- psychologické
 - interpersonální
 - sociálně-kulturní
 - enviromentální

4.3. Metody, formy a prostředky k naplnění cílů naší práce

Metody:

- hra
- prožitkové a kooperativní učení hrou a činnostmi dětí
- situační učení
- spontánní sociální učení
- rozhovor
- pozorování
- experiment

Formy:

- skupinová
- individuální
- frontální
- řízená
- spontánní
- společné akce s rodiči
- oslavy

Prostředky k naplnění cílů:

- Komunikáček
- herní aktivity řízené i neřízené
- sebeobslužné činnosti přiměřené věku dítěte
- pobyt na zahradě, vycházky po okolí
- delší poznávací vycházky do přírody (ekosystém les, louka, voda)
- motivace, povzbuzení, pochvala

5. Vzdělávací obsah – uspořádání učiva

5.1. Vnitřní diferenciací školního vzdělávacího programu

„PUTOVÁNÍ SVĚTEM S KAMARÁDY“

Vzdělávací obsah je rozdělen do čtyř integrovaných bloků:

PUTUJEME S DRÁČKEM PAPIRÁČKEM BAREVNÝM PODZIMEM

PUTUJEME SE SNĚHOVOU VLOČKOU BÍLOU ZIMOU

PUTUJEME S VČELKOU BZUČILKOU ROZKVÉTAJÍCÍM JAREM

PUTUJEME SE SLUNÍČKEM TEPLOUČKÝM LÉTEM

Vnitřní diferenciací vzdělávacího obsahu spočívá v rozdělení do témat, jejichž počet je v každém bloku jiný. Témata se dále člení na podtémata, která korespondují s reálným životem dětí (svátky, tradice, roční období, slavnosti atd.)

Sled témat v rámci jednotlivých integrovaných bloků se nemění v důsledku zachování integrity a smyslu školního vzdělávacího plánu jako celku. Podtémata v rámci jednotlivých témat měnit a přizpůsobovat konkrétní situaci lze.

Schéma:

Integrovaný blok (4x) – téma (10x) – podtéma (40x)

1. PUTUJEME S DRÁČKEM PAPIRÁČKEM BAREVNÝM PODZIMEM

Ahoj školičko

Dráček Papíráček nás vítá ve škole

A teď do naší rodiny pozveme Tě dráčku
Alenko, stůj, auto houká
Dráček z nebe na pout' kouká

Vezmi žlutou tužku

- S dráčkem Papíráčkem do cizokrajných krajin
- Šeptá brambor fazole
- Namaluj mi hrušku
- Foukej, foukej větříčku (podzim, počasí, oblečení)

Podzimníček u zvířátek

- Dráček letí za zvířátky na dvoreček
- Dráček letí za zvířátky do ZOO
- Kamarádi u krmelce
- Dráček letí nad lesy

2. PUTUJEME SE SNĚHOVOU VLOČKOU BÍLOU ZIMOU

Po roce Vánoce přicházejí

- Své tělíčko miluji a neriskuji (zdraví)
- Mikuláši, Mikuláši
- Po roce Vánoce přicházejí
- Zdobíme stromeček

Zima, zima, snížek padá

Putujeme se třemi králi
Radujeme se ve sněhu
Dělání i zimu zahání
Za tajemstvím Zoubkové víly

Radosti je plno všady

Na karneval „ZA VLOČKU“
Letem zmrzlým světem - dinosauři
S vločkou a písničkou do pohádky
Spadla vločka do kraje

3. PUTUJEME S VČELKOU BZUČILKOU ROZKVÉTAJÍCÍM JAREM

Velikonoční čarodějka Březnice

Včelka jako rakety, obletí i planety (planeta Země, vesmír)
Jaro, léto, podzim, zima – to je celý rok
Jaro vystrkuje růžky
Oslavujeme spolu s jarem (výzdoba mš + velikonoční výrobky)
Slepička a malovaná vajíčka (malování vajec)

Na jaře to všechno žije

Za tajemstvím Zoubkové víly
Ze života hmyzu
Vědomosti všechny máme, k zápisu se přichystáme
Rej čarodějnic

4. PUTUJEME SE SLUNÍČKEM TEPLOUČKÝM LÉTEM

Máj, lásky čas

Pro maminku...
Maminko, jsi naše zlato
Kniha je náš přítel
Máme rádi naši zem (materiály, odpady, Česká republika)

Máme rádi sluníčko, máme rádi teplíčko

To to letí, to to letí, oslavíme svátek dětí
K teplu patří voda
Chci být dobrý kamarád
Hurá výlet
S předškoláky

5.2 Návaznost jednotlivých podtémat

PUTOVÁNÍ DRÁČKA PAPÍRÁČKA BAREVNÝM PODZIMEM

Ahoj školičko. V úvodu tohoto bloku se děti seznámí a pozdraví se školičkou, do které budou chodit. Pomocníkem jim bude dráček Papíráček, se kterým se proletí po budově i okolí, ukáží si, jakou mají značku a jak se správně chovat ve školce a ke svým kamarádům.

A teď do naší rodiny pozveme tě dráčku. Důležité pro to, aby se dětem líbilo ve školce, je také to, jak je na tento velký krok připravila rodina. Kdo do ní patří? Kdo na ně doma čeká, jak vypadá a jaké má vlastnosti? To bude úkolem dalšího podtématu.

Alenko, stůj, auto houká. Když jdou děti do školičky, kterou už znají, s někým z rodiny, ještě není vyhráno - je nutné vědět jak dorazit **BEZPEČNĚ!!!** Koho můžou potkat na silnici a jak reagovat v nebezpečí, na koho se obrátit? Všechno se dozví ve školce.

Když už tohle všechno znají, čeká je odměna. Jako každoročně oslavíme podzim **na pouti**.

S blížícím se podzimem **vezmou žlutou tužku** a prolétnou se nad lesy, kde se podívají, co se tam touto dobou děje.

Namaluj mi hrušku. Šťavnaté plody už čekají na sklizeň.

Zelenina plná vitamínů na ně kouká ze zahrádek. Utrhneš nás?

Jen co sklídí úrodu, mění se počasí – **fouká větříček** a zvířátka se chystají na zimu. Ale nejen zvířátka i ptáčci z lesů odlétají do teplých krajín. A co si v zimě oblékáme my? Co si na hlavu a ruce dáme? To si všechno přichystáme!

Domácí **zvířátka** to mají jednodušší, lidé jim pomohou a která to jsou? Jaké mají hlasy? A jak vypadají? A co ty exotická? Mají v Africe také zimu? Uvidíme – všimneme si všech rozdílů.

V lese **u krmelce** jsou na tom zvířátka hůře, ale nebojte se, poradí si a na pomoc jim přispěchají myslivci a my lidé. Musím ale vědět, čím se živí.

Také **ptáci** patří do našich životů. Děti si poslechnou jejich zpěv, ukážou si, jak vypadají, čím se krmí. A kde všichni jsou? Kam odlétli? Najdeme si na globusu jejich trasu.

PUTOVÁNÍ SE SNĚHOVOU VLOČKOU BÍLOU ZIMOU

Brr to je zima, **tělíčko své miluji a proto neriskuji**. Aby děti nebyly nemocné, musí se otužovat, zdravě jíst a ..., všechno se naučí ještě než?

Přijde **Mikuláš**, děti se naučí básničky a dostanou sladkou odměnu. Anebo přijde čert?

Nejkrásnější období roku je tady **Vánoce** – děti si ozdobí stromeček, dostanou dárečky, budou zpívat koledy, péct perníčky – a bude jim dobře.

Už je konec radovánek? Ale zdaleka ne. Se **třemi králi** budou putovat a učit se dávné příběhy. Naučí se o nich písničku a vybarví si obrázky.

Zima ještě nekončí – **budou se radovat ve sněhu**, budou sáňkovat, stavět sněhuláky a iglú a bude koulovačka ☺

Protože **dělání i zimu zahání**, zahrajeme si na prodavače, lékaře i kosmonauta. Brzy si také zahrajeme na školu...

Au au to je trápení! Po všech těch sladkostech nás můžou bolet zoubky, a tak se vydáme **za tajemstvím zoubkové víly**, která nás naučí, jak se o zoubky správně starat. A jak vlastně zoubková víla vypadá? Zkusíme jí nakreslit!

Děti si připraví **karneval**, vyrobí masky, namalují si obličej a hurá do rejdní. Správná maska se musí vžít do role. Děti se stanou **herci**, zahrají si různé příběhy, naučí se co je zlo a co dobro, jak se chovat v různých situacích, a to není vůbec lehké.

A kde se pere zlo a dobro? No přece **v pohádce**, a právě tam děti zjistí, že dobro má vždycky navrch.

K pohádce patří neodmyslitelně zpěv a správná **písnička** nás zahřeje, i když se sluníčku ještě nechce vstávat.

PUTUJEME S VČELKOU BZUČILKOU ROZKVÉTAJÍCÍM JAREM

Písnička nám sluníčko ještě úplně neprobudila, a tak se mezitím podíváme do vesmíru, kde **včelka jako rakety, obletí i planety**. Zopakujeme si měsíce, dny v týdnu, společně si vyrobíme jednoduchý kalendář a kolik dní má vlastně rok dohromady?

Protože **jaro už vystrkuje růžky**, povíme si o všech jeho znacích, budeme si všimnout, jak se mění počasí i příroda. Na uvítanou, jaru zazpíváme písničku, rozvíjej se poupátko, a přitom budou děti poznávat všechny kytičky, které začínají kvést. **Velikonoční čarodějka** nám ukáže, jak správně **oslavovat spolu s jarem**. Děti se naučí velikonoční básničky, zazpívají písničky a budou se těšit na prázdniny a plnění velikonočních tradic. Vyzdobíme si okna a celou školičku, a protože je tu **slepička a malovaná vajíčka**, nějaká krásná vyrobíme a vyvěsíme v šatně. Poté už se budeme těšit na prázdniny a pomlázku.

Včelka Bzučilka nás zavede do svého světa – života **hmyzu**. Na vycházkách je budeme pozorovat, poslouchat jejich zvuky, v knihách si ukážeme, jak který hmyz vypadá i který je chráněný.

Čas letí a děti půjdou **k zápisu**, musí všechno zopakovat, připravit se, aby ukázaly, jak jsou šikovné.

A teď už je tu konec měsíce, slavíme **rej čarodějnic!** Připravíme si čarodějnické dopoledne na zahradě, budeme hrát hry a soutěžit. Opečeme párky a ohřejeme se u ohýnku.

PUTUJEME SE SLUNÍČKEM TEPLOUČKÝM LÉTEM

Je tu **máj – lásky čas. Maminky mají svátek**, a proto pro ně nacvičíme besídku a vyrobíme jim dárečky. Naším **přítelem je kniha**, která lecčemu přiučí nebo nás zavede do světa pohádek, zajímavostí či pověstí. Protože **máme rádi naši zemi**, budeme třídit odpad, uklízet a upozorňovat na nepořádek v našem okolí a také poznávat jiné rasy, kultury i cizí jazyky. To to uteklo, **děti mají svátek!** Zahrají si hry, budou soutěžit v různých disciplínách a dostanou i odměnu. No a co máme nejraději na létě? No přece **teplo**, ke kterému patří **voda – která** zvířátka u ní žijí? Jaká má skupenství? A jak vlastně funguje koloběh vody? Děti se naučí, jak **být dobrým kamarádem**. Budeme si povídat o důležitosti přátel kolem sebe, vyrobíme pro kamaráda dáreček a povíme si o tom, jak se k sobě přátelé správně chovají. To už by měli znát **předškoláci**, se kterými strávíme poslední týdny školního roku. Vše bude jen podle jejich představ a dostanou i dáreček na rozloučenou. Ještě předtím ale pojedeme na **výlet – HURÁÁ!**

5.3 Charakteristika jednotlivých integrovaných bloků

PUTOVÁNÍ DRÁČKA PAPÍRÁČKA BAREVNÝM PODZIMEM

ZÁMĚR:

- naší snahou bude, aby se dítě dozvědělo a vyzkoušelo spoustu poznatků týkajících se vstupu do nového prostředí mateřské školy
- aby se dokázalo vyvarovat s nebezpečím, která na něj v okolí čekají a v neposlední řadě získalo mnoho poznatků a zkušeností týkajících se podzimní přírody a to fauny i flory
- děti se prostřednictvím praktických ukázek a hojného pobytu venku vcítí do života lidí na vesnici, pochopí principy zdravé přírody kolem nás a povedeme je k tomu, aby byly empatické vůči tomu, co se děje kolem nich, aby cítily potřebu pomoci, když je to v jejich silách
- děti povedeme k tomu aby si každý sám vyzkoušel spoustu experimentů z nichž poznatky zužitkují v běžném životě

- našim úkolem bude vyrovnat se, v závislosti na změně počasí, s větším množstvím oblečení a tudíž zvládnout přípravu na pobyt venku
- budeme dbát na samostatnost dětí při stolování, hygieně a dalších praktických dovednostech
- děti se seznámí ze zásadami správného chování a upevní si důvody, proč právě toto chování je správné
- naší snahou je rozvíjet tvořivost
- zaměříme se na schopnost city, dojmy a prožitky vyjádřit
- budeme se snažit o rozvoj vztahů dítěte k jiným lidem
- budeme vytvářet povědomí o mezilidských hodnotách
- pomůžeme dětem přizpůsobovat se podmínkám vnějšího prostředí
- budeme vytvářet u dětí povědomí o vlastní sounáležitosti se světem, přírodou, lidmi, společností i planetou Zemí
- budeme vytvářet dovednosti v péči o okolí v souvislosti s spoluvytvářením zdravého a bezpečného prostředí
- děti budou poznávat jiné kultury
- budeme se snažit, aby děti pochopily, že změny způsobené lidmi mohou mít různý vliv na prostředí

Témata a podtémata bloku

Ahoj školičko

Dráček Papíráček nás vítá ve škole
 A teď do naší rodiny pozveme Tě dráčku
 Alenko, stůj, auto houká
 Dráček z nebe na pouť kouká

Vezmi žlutou tužku

- S dráčkem Papíráčkem do cizokrajných krajin
- Šeptá brambor fazole
- Namaluj mi hrušku
- Foukej, foukej větříčku (podzim, počasí, oblečení)

Podzimníček u zvířátek

- Dráček letí za zvířátky na dvoreček
- Dráček letí za zvířátky do ZOO
- Kamarádi u krmelce
- Dráček letí nad lesy

Vzdělávací nabídka :

- různé pohybové hry a to v přírodě i v prostorách školy
- každý den zdravotní cvičení a pohybová chvílka na dané téma
- práce s obrázky, knihami, PC
- návštěva akcí obce - POUŤ
- seznamování se smyslovými a psychomotorickými hrami
- hudební i hudebně-pohybové hry
- artikulačních, respiračních i fonetická cvičení
- samostatná reprodukce svých zážitků
- komentování svých zážitků
- zkoumání různých předmětů a jevů a jejich vlastností
- spontánní hra
- experimenty
- cvičení paměti pomocí her
- námětové hry dle daného tématu
- hry na téma rodina a přátelství
- sledování pohádek
- komunikační kruh - rozhovory, dialogy, monology
- četba pohádek a vyprávění s poučením a etickým obsahem
- hry na pochopení pravidel chování
- aktivity na podporu běžné verbální i neverbální komunikace
- návštěvy různých míst světa kultury (účast na kulturních akcích, seznámení s tradicemi)
- každodenní setkání s pozitivními vzory chování a vztahů
- vytváření pravidel soužití ve třídě

- pozorování prostředí v MŠ, ve vesnici a okolí
- každodenní hra s hračkami, používání rozmanitých pomůcek
- hry a aktivity na téma dopravy

PUTOVÁNÍ SE SNĚHOVOU VLOČKOU BÍLOU ZIMOU

ZÁMĚR :

- hlavním úkolem v tomto integrovaném bloku bude, aby se děti dozvěděly co nejvíce o tradicích a zvycích, které nám přináší období zimy (Mikuláš, Vánoce, Tři králové),
- v neposlední řadě jsou nutné informace o tom, jak vůbec funguje naše tělo a jak se v zimním období vypořádat s různými nemocemi,
- naší snahou bude to, aby se děti vcítily i do jiných živých bytostí, které se musí se zimou potýkat
- s předškoláky se připravíme k zápisu, zopakujeme vše co už dobře známe a doplníme to, kde máme nedostatky
- v tomto zimním období se zaměříme na sportování a radování se ve sněhu
- našim cílem v tématech týkající se zpěvu, pohádky, písničky a divadla bude, kromě základních znalostí, také snaha posílit schopnost dětí kooperovat, vyjádřit se verbálně i neverbálně, cítit s druhými, plánovat, umět se ocenit,
- naší snahou bude , aby se děti orientovaly a osamostatnily v oblékání, zavazování tkaniček, zapínání knoflíků,
- aby děti dokázaly být samostatné a aktivní i bez rodičů, v případě neúspěchu oslovily pedagoga a požádaly o pomoc
- děti si budou osvojovat schopnosti a dovednosti v oblasti hrubé motoriky
- děti budeme posilovat v oblasti psychické zdatnosti
- děti budou podporovány k pozitivnímu vztahu k intelektuálním činnostem, k podpoře k učení
- děti se naučí chápat a používat určité znakové systémy
- děti budou získávat poznatky o těle a jeho zdraví
- budeme rozvíjet všechny smysly
- budeme se snažit o rozvoj výtvarných, hudebních, pohybových a dramatických forem sdělení
- budeme pracovat na vytvoření si u dětí vlastní identity, sebevědomí, sebedůvěry a osobní spokojenosti)
- budeme se věnovat rozvoji předčtenářských dovedností

Témata a podtémata bloku

Po roce Vánoce přicházejí

- Své tělíčko miluji a neriskuji (zdraví)
- Mikuláši, Mikuláši
- Po roce Vánoce přicházejí
- Zdobíme stromeček

Zima, zima, snížek padá

Putujeme se třemi králi
Radujeme se ve sněhu
Dělání i zimu zahání
Za tajemstvím Zoubkové víly

Radosti je plno všady

Na karneval „ZA VLOČKU“
Letem zmrzlým světem - dinosauři
S vločkou a písničkou do pohádky
Spadla vločka do kraje

Vzdělávací nabídka :

- činnosti zaměřené na zdraví – pohybové chvílky, zdravotní cvičení
- činnosti zaměřené na poznávání lidského těla a jeho částí
- vytváření příležitostí k činnosti směřující k ochraně zdraví, osobního bezpečí a vytváření zdravých životních návyků
- přednášení básní, zpěv se zimní tematikou, dramatizace různých situací
- práce s knihou (prohlížení, četba, hledání dle pokynů)
- hry a úkoly na rozvoj slovního projevu
- činnosti zaměřené na poznávání jednoduchých obrazně znakových systémů
- smyslové hry (postřeh, vnímání, zraková i sluchová percepce, pozornost)
- úkoly na řešení myšlenkových i praktických problémů
- činnosti na pochopení časových pojmů a vztahů souvisejících s denním řádem
- činnosti na posílení organizačních dovedností

- hry zajišťující radost a spokojenost
- estetické a tvůrčí aktivity
- kooperativní činnost
- společenské hry
- hry kde se dítě učí respektovat druhé (přirozené i modelové situace)
- sociální a interaktivní hry
- hraní rolí
- dramatické, hudební, hudebně-pohybové a výtvarné hry
- přípravy a realizace společných zábav (Mikuláš, vánoční besídka)
- poslech pohádek, příběhů, sledování dramatizací
- různorodé společné hry a skupinové aktivity
- aktivity pro adaptaci dítěte v MŠ
- hry na rozvoj kognice (diskuse nad problémem, vyprávění, poslech, objevování)
- pozorování životních podmínek
- experimenty (zkoumání, manipulace s předměty)
- vycházky do přírody – přirozené i zprostředkované poznávání přírodního okolí

PUTOVÁNÍ S VČELKOU BZUČILKOU ROZKVÉTAJÍCÍM

JAREM

ZÁMĚR:

- díky počasí se děti v tomto bloku budou rozvíjet ve fyzické zdatnosti
- budou si osvojovat poznatky o svém těle, o zdraví
- v co největší míře budeme zařazovat pohybové aktivity
- děti si osvojí tradice a zvyky (Velikonoce, pálení čarodějnic)
- děti získají poznatky o probouzející se přírodě (květiny, hmyz)
- děti si zopakují charakteristiky všech ročních období
- zaměříme se na receptivní složky řeči (vnímání, porozumění)
- budeme rozvíjet paměť, představivost a fantazii

- budeme posilovat zvědavost, zájem, radost z objevování
- pomůžeme dětem získat citovou samostatnost
- schopnost ovládat se
- pomůžeme dětem vytvářet citové vztahy, ty rozvíjet a prožívat
- budeme rozvíjet interaktivní a komunikativní dovednosti
- zaměříme se i na kooperativní dovednosti
- budeme rozvíjet postoje, návyky a dovednosti dětí
- posílíme schopnost se projevit autenticky, chovat se autonomně
- budeme rozvíjet společenský i estetický vkus

Témata a podtémata bloku

Velikonoční čarodějka Březnice

Včelka jako rakety, obletí i planety (planeta Země, vesmír)

Jaro, léto, podzim, zima – to je celý rok

Jaro vystrkuje růžky

Oslavujeme spolu s jarem (výzdoba mš + velikonoční výrobky)

Slepička a malovaná vajíčka (malování vajec)

Na jaře to všechno žije

Za tajemstvím Zoubkové víly

Ze života hmyzu

Vědomosti všechny máme, k zápisu se přichystáme

Rej čarodějnic

Vzdělávací nabídka:

- hry podporující manipulaci s předměty, hry s použitím pomůcek, nástrojů a různých materiálů
- hry na seznámení dětí s věcmi, které se nachází v jejich okolí a na jejich praktické využívání
- činnosti relaxační a odpočinkové
- činnosti grafické a konstruktivní
- společné diskuse a rozhovory, skupinová konverzace

- činnosti, kde je nutno užívat gest
- hry a činnosti na identifikaci a diferenciaci zvuků
- přímé pozorování věcí kolem sebe, hry na určování jejich vlastností a vlastní pojmenovávání
- hry na osvojení pojmů matematických i číselných, činnosti na jejich osvojení
- hry kde dítě pocítí svoje výsledky a bude se radovat s úspěchu
- návštěvy kulturních akcí
- činnosti vedoucí k ohleduplnosti, k ochotě se rozdělit, půjčit hračku
- vytvoření umělých situací, kde se děti naučí jak reagovat a chovat se bezpečně a soukromě
- činnosti s obrázky z okolí, zaměstnání, s pracovními činnostmi
- praktické ukázky a manipulace s pracovními předměty či pomůckami
- činnosti podporující tvořivost a nápaditost dítěte
- hry na podporu estetického vkusu a vytříbenosti
- činnosti napomáhající znalost orientace v obci
- situace vytvořené pro využívání praktických podnětů
- praktické ukázky ze života napomáhající k seznámení děti s reáliemi o naší republice
- ekohry
- dramatické hry
- činnosti vedoucí k identifikaci sebe sama a odlišení od ostatních

PUTOVÁNÍ SE SLUNÍČKEM TEPLOUČKÝM LÉTEM

ZÁMĚR:

- naší snahou bude, aby si dítě uvědomovalo svoje tělo
- budeme vytvářet zdravé životní návyky
- zaměříme se na produktivní složky řeči (výslovnost, vyjadřování, mluvní projev, vytváření pojmů)
- budeme rozvíjet komunikativní dovednosti i mluvní projev

- naší snahou bude kultivace smyslového vnímání
- děti budou posilovat oblast přestupu od názorného k pojmovému myšlení
- zaměříme se na získání schopnosti řídit svoje chování
- budeme rozvíjet mravní a estetické cítění
- cílem tohoto bloku bude posilování prosociálních postojů a chování jiným lidem
- naší snahou bude, aby děti dokázaly chránit svoje bezpečí a soukromí
- budeme posilovat schopnost žít ve společenství ostatní lidí
- u dětí budeme rozvíjet úctu k životu
- budou se seznamovat s místem, kde žijí
- vymežíme si pravidla chování
- budeme se seznamovat se světem lidí, kultury a umění
- posílíme pozitivní vztah ke světu, životu, k umění a kultuře
- budeme posilovat tvorbu základů pro práci s informacemi

Témata a podtémata bloku

Máj, lásky čas

Pro maminku...

Maminko, jsi naše zlato

Knihy je náš přítel

Máme rádi naši zem (materiály, odpady, Česká republika)

Máme rádi sluníčko, máme rádi teplíčko

To to letí, to to letí, oslavíme svátek dětí

K teplu patří voda

Chci být dobrý kamarád

Hurá výlet

S předškoláky

Vzdělávací nabídka:

- činnosti přispívající k péči o životní prostředí
- činnosti pěstitelské
- hry na osvojení zvládnutí nebezpečných situací
- praktické ukázky varující před nebezpečím

- hry na poznávání společenských rolí
- aktivity na posílení pravidel vzájemného styku a mravních hodnot
- aktivity podporující sblížení dětí
- hry podporující kamarádství, přátelství či pochopení úcty ke starší
- činnosti na poznávání sociálního prostředí v němž žije – MŠ, rodina
- činnosti na podporu samostatného vystupování, obhajování názorů, rozhodování a sebehodnocení
- hry na rozvoj vůle, vytrvalosti a sebeovládání
- aktivity na projevení citů, sebekontroly a sebeovládání
- hry na poznávání lidských vlastností
- hry na pozorování odlišnosti a podobnosti lidí
- experimenty – hry a úkoly na určování a pojmenovávání objektů a předmětů v okolí
- hry s materiálem
- hry na vytváření a osvojování poznatků
- hry na podporu tvořivosti, představivosti a fantazie
- praktické úkony na procvičování orientace v prostoru a rovině
- poslech pohádek
- sledování filmových či divadelních pohádek
- práce se sdělovacími prostředky – časopisy, knihy, audiovizuální technika
- pracovní listy na napodobování symbolů, tvarů, čísel, písmen
- činnosti na osvojení hygieny, stolování, oblékání, úklidu a úpravy prostředí
- aktivity na pochopení prevence úrazů, nemocí, nezdravých návyků a závislostí

6. VZDĚLÁVÁNÍ DĚTÍ SE SPECIÁLNÍMI VZDĚLÁVACÍMI POTŘEBAMI

6.1 Vzdělávání dětí s přiznanými podpůrnými opatřeními

Jelikož RVP PV vychází z respektování individuálních potřeb a možností dětí jsou cíle a záměry předškolního vzdělávání pro všechny děti společné. Při vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami je třeba jejich naplňování přizpůsobovat tak, aby maximálně

vyhovovalo individuálním potřebám i možностям. Učitelé usilují o vytvoření optimálních podmínek k rozvoji osobnosti každého dítěte, k učení i ke komunikaci s ostatními a pomoci v dosahování co největší samostatnosti.

Dítětem se speciálními vzdělávacími potřebami je dítě, které k naplnění svých vzdělávacích možností nebo k uplatnění a užívání svých práv na rovnoprávném základě s ostatními potřebuje poskytnutí podpůrných opatření. Tyto děti mají právo na bezplatné poskytování podpůrných opatření.

6.2 Pojetí vzdělávání dětí s přiznanými podpůrnými opatřeními.....

- Při plánování a realizaci vzdělávání dětí s přiznanými podpůrnými opatřeními respektujeme odlišnost v individuálních vzdělávacích potřebách a možnostech.

- Snažíme se maximálně vyžívat vzdělávacího potenciálu každého dítěte s ohledem na jeho individuální možnosti a schopnosti.

- Při vzdělávání dítěte se speciálními vzdělávacími potřebami učitel zahrnuje do svých vzdělávacích strategií podpůrná opatření. Podpůrná opatření prvního stupně stanovuje mateřská škola. Od druhého stupně podpory jsou podpůrná opatření stanovována ŠPZ po projednání se školou a zákonným zástupcem dítěte.

- Podle ŠVP se uskutečňuje vzdělávání všech dětí mateřské školy. Pro děti s přiznanými podpůrnými opatřeními prvního stupně je ŠVP podkladem pro zpracování plánu pedagogické podpory (**PLPP**) a pro děti s přiznanými podpůrnými opatřeními od druhého stupně podkladem pro tvorbu individuálního vzdělávacího plánu (**IVP**). PLPP zpracovává škola samostatně, IVP zpracovává škola na základě doporučení ŠPZ.

- Pro úspěšné vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami je nutná volba vhodných (potřebám dětí odpovídajících) vzdělávacích metod a prostředků, které jsou v souladu se stanovenými podpůrnými opatřeními, ale i uplatňování vysoce profesionálních postojů učitelů i ostatních pracovníků, kteří se na péči o dítě a jeho vzdělávání podílejí. Rozvoj osobnosti dítěte s přiznanými podpůrnými opatřeními závisí na citlivosti a přiměřenosti působení okolí mnohem více, než je tomu u dítěte, které není ve svých možnostech primárně omezeno. Proto je nutné vytvořit podmínky pro jejich pozitivní přijetí. K tomu je nutné, mimo jiné, navázat úzkou spoluprací s rodiči všech dětí, citlivě s nimi komunikovat a předávat potřebné informace.

Při vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami spolupracují učitelky s dalšími odborníky, využívají služby školských poradenských zařízení.

6.3 Systém péče o děti s příznanými podpůrnými opatřeními v mateřské škole.....

Vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami uskutečňujeme formou individuální integrace do běžných tříd. Při diagnostikování speciálních vzdělávacích potřeb spolupracujeme se školskými poradenskými zařízeními a zákonnými zástupci dětí.

6.3.1 Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocování PLPP

- Při zjištění obtíží a speciálních vzdělávacích potřeb dětí informuje učitelka ředitelku školy
- Ředitelka školy stanoví učitelku, která je zodpovědná za vytvoření plánu pedagogické podpory dítěte (PLPP). Plán pedagogické podpory vytváří s metodickou podporou ředitelky školy.
- S plánem pedagogické podpory seznámí škola zákonného zástupce dítěte, všechny učitelky a další pracovníky podílející se na provádění tohoto plánu. Seznámení s PLPP jmenovaní potvrdí svým podpisem.
- Poskytování podpůrných opatření prvního stupně učitelka ve spolupráci s ostatními pracovníky průběžně vyhodnocuje. V případě potřeby učitelka plán pedagogické podpory průběžně aktualizuje v souladu s vývojem speciálních vzdělávacích potřeb dítěte. Nejpozději po 3 měsících od zahájení poskytování podpůrných opatření poskytovaných na základě plánu pedagogické podpory učitelka ve spolupráci s ředitelkou školy vyhodnotí, zda podpůrná opatření vedou k naplnění stanovených cílů. Pokud se daná opatření projeví, jako nedostatečná, učitelka či ředitelka školy doporučí zákonnému zástupci dítěte využití poradenské pomoci školského poradenského zařízení.
- Pokud jsou daná opatření dostatečná, pedagogičtí pracovníci nadále pokračují v jejich realizaci a úpravách dle potřeb dítěte.

6.3.2 Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocování IVP

- V případě, že opatření vyplývající z PLPP dítěte nejsou dostačující, učitelka či ředitelka školy doporučí zákonnému zástupci dítěte návštěvu školského poradenského zařízení.
- Škola bezodkladně předá PLPP školskému poradenskému zařízení.
- Pokud školské poradenské zařízení doporučí vzdělávání dítěte dle individuálního

vzdělávacího plánu, zákonný zástupce podá žádost o vzdělávání podle individuálního vzdělávacího plánu. Ředitelka školy žádost posoudí a v případě vyhovění žádosti zajistí zpracování IVP.

- Za tvorbu IVP, spolupráci se školským poradenským zařízením a spolupráci se zákonnými zástupci je odpovědná učitelka a ředitelka školy. IVP vytváří učitelka určená ředitelkou školy, podklady kontroluje a konzultuje se školským poradenským zařízením ředitelka školy. IVP vzniká bez zbytečného odkladu, nejpozději do 1 měsíce od obdržení doporučení.

- S IVP jsou seznámeni všichni učitelé a zákonný zástupce dítěte.

- Zákonný zástupce stvrdí seznámení s IVP podpisem informovaného souhlasu. Ostatní zúčastnění IVP se podepíší.

- Poskytování podpůrných opatření učitelka průběžně vyhodnocuje. V případě potřeby za metodické podpory ředitelky školy individuální vzdělávací plán průběžně aktualizuje, v souladu s vývojem speciálních vzdělávacích potřeb dítěte.

- Ředitelka školy ve spolupráci se školským poradenským zařízením 1x ročně vyhodnocuje naplňování individuálního vzdělávacího plánu.

- Pokud jsou daná opatření dostatečná, pedagogičtí pracovníci nadále pokračují v jejich realizaci a úpravách dle potřeb dítěte.

6.4 Podmínky vzdělávání dětí s přiznanými podpůrnými opatřeními.....

- Uplatňování principu diferenciacce a individualizace vzdělávacího procesu při plánování a organizaci činností, včetně určování obsahu, forem i metod vzdělávání.

- Realizace všech stanovených podpůrných opatření.

- Osvojení specifických dovedností v úrovni odpovídající individuálním potřebám a možnostem dítěte zaměřených na samostatnost, sebeobsluhu a základní hygienické návyky v úrovni odpovídající věku dítěte a stupni postižení.

- Spolupráci se zákonnými zástupci dítěte, školskými poradenskými zařízeními, v případě potřeby spolupráci s odborníky mimo oblast školství.

- Snížení počtu dětí ve třídě v souladu s právními předpisy.

- Přítomnost asistenta pedagoga podle stupně přiznaného podpůrného opatření.

6.4.1 Metody výuky (pedagogické postupy)

- *metody a formy práce, které umožní častější kontrolu a poskytování zpětné vazby dítěti (kooperativní, situační, projektové, prožitkové učení, ...)*
- *důraz na logickou provázanost a smysluplnost vzdělávacího obsahu*
- *respektování pracovního tempa dětí a poskytování dostatečného času k zvládnutí úkolů*
- *podpora poznávacích procesů dítěte (osvojování učiva, rozvoj myšlení, pozornosti, paměti)*
- *orientace na rozvíjení informačně receptivních metod zaměřených na rozvoj vnímání, na práci s obrazem,*
- *individualizace vzdělávání (zohledňování individuálních potřeb žáka, respektování pracovních specifík dítěte, doplňující vedení dítěte nebo procvičování, nastavení dílčích cílů tak, aby dítě mohlo prožívat úspěch, opakované vracení se ke klíčovým pojmům a dovednostem aj.)*
- *zohledňování sociálního statusu a vztahových sítí dítěte a prostředí, ze kterých dítě přichází do školy*
- *intervence na podporu oslabených nebo nefunkčních dovedností a kompetencí dítěte.*

6.4.2 Organizace výuky

- *střídání forem a činností během vzdělávání,*
- *u mladších dětí využívání skupinové vzdělávání,*
- *postupný přechod k systému kooperativního vzdělávání,*
- *v případě doporučení může být pro dítě vložena do vzdělávání relaxační chvíle, krátká přestávka,*
- *možná změna uspořádání třídy se zřetelem k charakteru výuky a potřebám dítěte,*
- *nabídka různých aktivit (ve škole) a podpora rozvoje zájmů dítěte,*
- *organizační podpora mimoškolního vzdělávání, včetně exkurzí a výletů.*

6.4.3. Hodnocení dítěte

- *využívání různých forem hodnocení dítěte,*
- *hodnocení vychází ze zjištěných specifík dítěte (např. neznalost vyučovacího jazyka),*
- *práce s kritérii hodnocení v závislosti na charakteru problému dítěte, s důrazem na podporu rozvoje dovedností a vědomostí dítěte,*
- *podpora autonomního hodnocení (sebehodnocení),*
- *z hodnocení jsou zřejmé konkrétní individuálně specifické podoby činnosti vyžadované po*

dítěti, jsou jasně a srozumitelně formulována hodnoticí kritéria,
- celkové hodnocení dítěte se speciálními vzdělávacími potřebami zohledňuje jak omezení dítěte, tak zejména jeho pokroky ve vzdělání.

6.5 Jazyková příprava dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka

Děti-cizinci a děti, které pocházejí z jiného jazykového a kulturního prostředí, potřebují podporu učitele mateřské školy při osvojování českého jazyka. Pokud rodiče sami neovládají český jazyk na úrovni rodilého mluvčího, nemohou své děti v poznávání českého jazyka přímo podpořit a děti se ocitají ve znevýhodněné pozici. Je třeba věnovat zvýšenou pozornost tomu, aby dětem s nedostatečnou znalostí českého jazyka začala být poskytována jazyková podpora již od samotného nástupu do mateřské školy. Při práci s celou třídou je třeba mít na vědomí, že se v ní nacházejí i děti, které se český jazyk učí jako druhý jazyk, uzpůsobit tomu didaktické postupy a děti cíleně podporovat v osvojování českého jazyka.

Mateřská škola poskytuje dětem s nedostatečnou znalostí českého jazyka jazykovou přípravu pro zajištění plynulého přechodu do základního vzdělávání.

Při přechodu na základní školu by děti s nedostatečnou znalostí českého jazyka měly mít takové jazykové a sociokulturní kompetence v českém jazyce, které jim umožní se zapojit do výuky a dosáhnout školního úspěchu.

Podpůrným materiálem při vzdělávání dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka je Kurikulum češtiny jako druhého jazyka pro povinné předškolní vzdělávání, který lze využívat při individualizované práci s dětmi s nedostatečnou znalostí českého jazyka již od nástupu do mateřské školy.“

7. VZDĚLÁVÁNÍ DĚTÍ MIMOŘÁDNĚ NADANÝCH

Individuální vzdělávací program musí být sestaven i pro děti, které mají mimořádné schopnosti či mimořádné nadání. V tomto případě bude rozvoj mimořádných schopností zajišťován tak, aby nebyl jednostranný a neomezil pestrost a šíři obvyklé vzdělávací nabídky. Budeme nabízet další aktivity podle zájmu konkrétního dítěte.

8. VZDĚLÁVÁNÍ DĚTÍ OD DVOU DO TŘÍ LET

- vzdělávání dětí od dvou do tří let má svá specifika, které souvisejí s dosahovanou úrovní ve všech oblastech vývoje
- dvouleté dítě experimentuje, projevuje touhu po poznání, objevuje, poznává všemi smysly
- vymezuje se vůči ostatním
- osamostatňuje se a je silně egocentrické
- neorientuje se v prostoru a čase
- žije přítomností
- je méně obratné v pohybových aktivitách

Rozdíly v jednotlivých oblastech vývoje dětí tohoto věku jsou velmi výrazné!!!

- pro dvouleté dítě je návštěva MŠ první sociální zkušenost mimo rodinu
- poznává nové vzorce chování
- přijímá hranice a role

Učitel se stává zástupcem rodiče, oporou a jistotou v běžném dění.

8.1 Podmínky vzdělávání dětí od dvou do tří let

Do naší mateřské školy jsou přijímány děti mladší, tři let, pokud to kapacita školy umožňuje. Naše mateřská škola, vzhledem k dosavadnímu věkovému složení přijímaných dětí, nesplňuje všechny podmínky ke vzdělávání dětí od dvou do tří let. Není vybavena dostatečným množstvím podnětných a bezpečných hraček a pomůcek vhodných pro dvouleté děti, skříňky jsou otevřeny z důvodu přímého výběru na základě očního kontaktu dětí věkové skupiny 3-6 let, prostory tříd neumožňují variabilitu v uspořádání prostoru.

Hračky a pomůcky pro tyto děti jsou umístěny ve spodních policích ve vestavěných skříních. Drobný materiál je umístěn mimo dosah, také pomůcky, které jsou pro ně nebezpečné, jsou uloženy tak, aby k nim dvou až tříleté děti neměli přístup.

Při vzdělávání dětí mladších tří let převažují spontánní činnosti nad řízenými a důraz klademe na volnou hru.

Volíme individuální skupinové formy činností a v plné míře akceptujeme vývojová specifika.

Při plánování činnosti vycházíme zejména:

- z jednoduchosti
- z časové nenáročnosti
- z dostatku času a prostoru pro hru a pohyb dítěte
- ze známého prostředí
- z podnětnosti a smysluplnosti

Při vzdělávání dvou až tří letých dětí využíváme tyto metody práce:

- Situační učení
- Nápodoba
- Prožitkové učení
- Učení činností a hrou

Pokud se tyto děti účastní činností s celou skupinou, tyto aktivity jsou pouze na kratší dobu. Děti mají dostatek času na odpočinek.

Splňujeme podmínky v otázce:

- Zajištění hygieny dítěte
- Dostatečného prostoru pro volný pohyb a hru dítěte
- Bezpečnost

Jsme schopni zajistit:

- Vyhovující režim dne
- Vytvořit podmínky pro adaptaci dítěte v souladu s jeho individuálními potřebami
- Specifické pomůcky pro zajištění pocitu bezpečí a jistoty
- Podněcování pozitivních vztahů vedoucích k oboustranné důvěře a spolupráci s rodinou

Za předpokladu personálního zajištění budeme schopni realizovat vzdělávací činnosti v menších skupinkách či individuálně podle potřeb a volby dětí.

Záměry:

- Připravovat se na zařazení dvouletých dětí do mateřské školy
- Postupně vybavovat třídu vhodnými hračkami a pomůckami
- Zjistit možnosti získání personální podpory
- V případě zařazení dvouletého dítěte do heterogenní třídy znepřístupnit hračky a pomůcky nevhodné pro dvouleté děti

9. AUTOEVALUACE MATEŘSKÉ ŠKOLY:

9.1 Oblasti autoevaluace

Autoevaluace bude zaměřena na tyto oblasti:

- a/ naplňování cílů programu
- b/ kvalita podmínek vzdělávání
- c/ způsob zpracování a realizace integrovaných bloků
- d/ práce pedagogů (včetně sebereflexe)
- e/ výsledky vzdělávání (individuální pokroky dětí)

a/ Pedagogické pracovnice budou vyhodnocovat, jak se jim daří plnit dílčí vzdělávací cíle a záměry, stanovené pro daná podtémata. Vyhodnotí, na které očekávané výstupy je třeba se zaměřit, aby si děti vytvořily základy klíčových kompetencí. Svoje poznatky zapíše do hodnocení v závěru daného podtématu (tabulka). Naplňování klíčových kompetencí je hodnoceno v závěru každého integrovaného bloku (tabulka).

b/ Kvalita materiálních a psychosociálních podmínek, životospráva a organizační chod mateřské školy, bude vyhodnocován na pedagogických a provozních poradách.

c/ Lze hodnotit jako bod a naplňováním cílů programu a zároveň klíčových kompetencí je zajištěn kvalitní způsob zpracování a realizace integrovaných bloků.

d/ Práce pedagogů je hodnocena formou hospitací (záznamový arch z hospitace) a následně prokonzultována s ředitelem školy. Sebereflexi provede každá pedagogická pracovnice a její závěry by se měly odrazit v pozitivním přístupu a motivaci k další práci.

e/ Hodnocení vzdělávacích výsledků dětí bude prováděno individuálně. Budeme sledovat vývoj a pokroky v rozvoji jednotlivých dětí (záznamové archy).

9.2 Systém autoevaluace

OBLAST EVALUAC E: Naplnění cílů programu	FÁZE EVALUACE			II.a III. FÁZE EVALUACE
	SBĚR INFORMACÍ			ANALÝZA INFORMACÍ a PLÁN KROKŮ DO BUDOUCNA
CÍLE, které chceme v dané oblasti ve škole dosáhnout.	JAK	JAK ČASTO budeme provádět sběr informací?	KDO bude za sběr informací zodpovědný?	KDY a KDO provede rozbor nasbíraných informací a stanoví plán kroků do budoucna?
Plnění dílčích cílů v jednotlivých podtématech	Tabulka	Po skončení podtématu	Učitelky	Učitelky, po skončení podtématu, pro vytvoření dalšího plánu
Klíčové kompetence	Tabulka	Po skončení integrovaného bloku	Učitelky	Učitelky, po skončení IB

OBLAST EVALUACE: Kvalita podmínek vzdělávání	FÁZE EVALUACE SBĚR INFORMACÍ			II.a III. FÁZE EVALUACE ANALÝZA INFORMACÍ a PLÁN KROKŮ DO BUDOUCNA
CÍLE, které chceme v dané oblasti ve škole dosáhnout.	JAK	JAK ČASTO budeme provádět sběr informací?	KDO bude za sběr informací zodpovědný?	KDY a KDO provede rozbor nasbíraných informací a stanoví plán kroků do budoucna?
Věcné podmínky	Anketa rodičům, rozhovory pedagogů, rodičů i dětí	Průběžně	Ředitelka	Po skončení školního roku, ředitelka
Životosprávní podmínky	Porady, hospitace	Průběžně	Ředitelka	Po skončení školního roku, ředitelka
Psychosociální podmínky	Hospitace, dotazník rodičům	Průběžně	Ředitelka	Po skončení školního roku, ředitelka
Spoluúčast rodičů	Schránka dotazů, porady, rozhovory	Průběžně	Ředitelka	Ředitelka, průběžně
Personální zajištění	Dokumenty, porada	Průběžně	Ředitelka	Ředitelka, průběžně
Řízení MŠ	Porady	Průběžně	Ředitelka	Po skončení školního roku, ředitelka
Organizační podmínky	Porady, hospitace, hodnocení IB	Průběžně	Ředitelka	Po skončení školního roku, ředitelka

OBLAST EVALUACE: Způsob zpracování a realizace obsahu vzdělávání - IB	FÁZE EVALUACE SBĚR INFORMACÍ			II.a III. FÁZE EVALUACE ANALÝZA INFORMACÍ a PLÁN KROKŮ DO BUDOUCNA
CÍLE, které chceme v dané oblasti ve škole dosáhnout.	JAK	JAK ČASTO budeme provádět sběr informací?	KDO bude za sběr informací zodpovědný?	KDY a KDO provede rozbor nasbíraných informací a stanoví plán kroků do budoucna?
Realizace obsahu pomocí vzdělávacích cílů	Tabulka	Po podtématu	Učitelky	Po podtématu
Naplnění klíčových kompetencí	Tabulka	Po skončení IB	Učitelky	Po skončení IB
Soulad ŠVP s RVP PV	Analýza, dotazník, srovnání s kapitolou 11 RVP PV	1 x za 3 roky	Učitelky + ředitelka	1 x za 3 roky, ředitelka + učitelky
Kvalita zpracování ŠVP	Hospitace, porada, srovnání s kapitolou 11 RVP PV, hodnocení TVP	Průběžně	Učitelka + ředitelka	Učitelka + ředitelka, 1 x za 3 roky

OBLAST EVALUACE: Práce pedagogů (včetně sebereflexe)	FÁZE EVALUACE SBĚR INFORMACÍ			II.a III. FÁZE EVALUACE ANALÝZA INFORMACÍ a PLÁN KROKŮ DO BUDOUCNA
CÍLE, které chceme v dané oblasti ve škole dosáhnout.	JAK	JAK ČASTO budeme provádět sběr informací?	KDO bude za sběr informací zodpovědný?	KDY a KDO provede rozbor nasbíraných informací a stanoví plán kroků do budoucna?
Průběh vzdělávacích o procesu – přístup k dětem	Hospitace	Průběžně	Ředitelka	Po hospitaci, učitelka + ředitelka
Pedagogický styl	Hospitace	Průběžně	Ředitelka	Po hospitaci, učitelka + ředitelka
Vzdělávací nabídka	Hospitace + TVP	Průběžně	Ředitelka	Po hospitaci, učitelka + ředitelka
Profesionální dovednosti	Hospitace	Průběžně	Ředitelka	Po hospitaci, učitelka + ředitelka
Sebereflexe	Záznam o hospitaci	Po hospitaci	Učitelka	Po hospitaci, učitelka + ředitelka
Naplňování TVP	Hospitace, záznamy z TK	Průběžně	Ředitelka	Po hospitaci, učitelka + ředitelka

OBLAST EVALUACE: Výsledky vzdělávání	FÁZE EVALUACE SBĚR INFORMACÍ			II.a III. FÁZE EVALUACE ANALÝZA INFORMACÍ a PLÁN KROKŮ DO BUDOUCNA

CÍLE, které chceme v dané oblasti ve škole dosáhnout.	JAK	JAK ČASTO budeme provádět sběr informací?	KDO bude za sběr informací zodpovědný?	KDY a KDO provede rozbor nasbíraných informací a stanoví plán kroků do budoucna?
Individuální rozvoj a učení dítěte	Tabulka, záznamový arch, pozorování, porady	Průběžně	Učitelky	Učitelky, po tématu
Rozvoj učení v posledním roce předškolních o vzdělávání	Záznamový arch, pozorování, porady	Průběžně	Učitelky	Učitelky, čtvrtletně
Rozvoj vybraných dovedností a způsobilostí v oblasti řeči a jazyka	Záznamový arch, pozorování, porada, Komunikáček	Průběžně	Ředitelka	Ředitelka, čtvrtletně

10. Program pro předškoláky HYPO

Program HYPO

Jedná se o ucelený program po děti předškolního a mladšího školního věku k posílení percepčně – motorických a kognitivních funkcí včetně pozornosti. Tento program byl

vytvořen v roce 1998 pracovníky pedagogicko – psychologické poradny v Praze, pod vedením speciální pedagožky PhDr. Zdeny Michalové Ph.D.

Cíl práce s touto metodikou

Hlavním cílem je posílení koncentrace pozornosti, nácvik tzv. práce s chybou, prevence školní neúspěšnosti a rozvoj dovedností potřebných ke zvládnutí nároků, které jsou na děti v prvním ročníku základní školy kladeny.

Komu je program HYPO určen

Již z názvu vyplývá, pro které jedince byl program původně koncipován. HY – hyperaktivita, PO – pozornost, vystihuje zaměření tohoto stimulačního programu. Jedná se o děti s diagnózou dříve LMD, nyní hyperkinetické poruchy či ADHD. Dále pro děti s lehkou mentální retardací (s úpravami- viz. metodika programu). Mimoto je také vhodný pro děti školsky nezralé, děti s odkladem školní docházky, děti nadané či jako prevence u dětí bezproblémových – k procvičení dílčích dovedností potřebných ke zvládnutí učiva první třídy základní školy.

Formy práce s programem HYPO

Program je určený především pro práci individuální (s jistými úpravami může být využit i pro práci skupinovou), která spočívá na domácí práci rodiče s dítětem, kteří na úkolech pracují každý den společně.

Jednou za týden probíhá společná schůzka rodičů s dětmi a učitelkou v mateřské škole, kde je shrnuta práce z týdne předešlého a poskytnuty instrukce a pracovní listy na týden následující.

Metodika programu

Je rozpracován do deseti lekcí, kdy jedna lekce trvá jeden týden, v němž dítě každý den plní 6-7 úkolů. Po ukončení těchto lekcí s dítětem pracujeme na rozvoji oslabených deficitů. Motivačně také zařazujeme úkoly, které dítě baví a jdou mu snadno. U dětí s lehkou mentální retardací je samotná práce s programem rozdělena do 20. týdnů. S jednou lekcí pracují 14 dní.

Jednotlivá cvičení je možné individuálně upravit pro každé konkrétní dítě tak, aby nejlépe odpovídalo jeho potřebám a možnostem. Cvičení jsou sestavena hravou formou – jedině tak je možné docílit správného naladění a motivace dítěte pro práci.

Na úvodním listu každé lekce jsou podrobné instrukce ke každému z úkolů. Ty jsou zaměřené na určité oblasti, opakují se každý den, ale stoupá jejich obtížnost. Do některých lekcí je vložena tzv. „práce s chybou,“ dítě se tak učí adekvátně reagovat na situaci.

Součástí programu je variace na test školní zralosti (viz. příloha č. 1), který je dětem předkládán před zahájením programu i po jeho ukončení. Můžeme tak získávat lepší přehled o tom, k jakému zlepšení v jednotlivých perцепčně – kognitivních oblastech u dítěte došlo. Tento test s dětmi vypracováváme pouze jako doplněk o rozvoji a posunech dítěte, k diagnostikování využíváme především částečně upravené diagnostické listy Jiřiny Bednářové a Vlasty Šmardové.

Oblasti, které program HYPO rozvíjí:

V rámci programu dochází k posilování následujících oblastí:

- **Rozvoj pozornosti**

Pozornost je rozvíjena prakticky v rámci všech cvičení. Je nutným předpokladem k úspěšnému zvládnutí každého z úkolů, které dítěti předkládáme. K tomu, aby mohlo dítě úkol začít plnit, musí si nejprve pozorně vyslechnout instrukce, které mu rodič předkládá. Během programu se naučí, že pakliže se na úkoly nesoustředí, nechá se ovlivňovat okolnostmi, výrazně to snižuje jeho výkon (zapomíná, kde skončil, zapomíná instrukce apod.).

S pozorností jsou těsně spjaty zejména úkoly zaměřující se na rozvoj následujících oblastí: krátkodobá paměť, vizuomotorická koordinace, zrakové a sluchové vnímání.

Samostatně je v programu rozvíjena oblast sluchové pozornosti – ta je pro školáka nesmírně důležitá. Většina instrukcí je mu předávána učitelem právě pomocí zvukových signálů. Jedná se o cvičení, která dítě provází téměř každou lekcí (kromě 7. a 9. lekce). Na předem domluvený zvukový signál (zvonění minutky, hracího strojku, zvonečku,) má dítě začít plnit úkoly typu – vyjmenovat číselnou řadu, říct svoje jméno a adresu, zazpívat kousek známé písničky, apod. Na začátku lekce si rodič připraví nejlépe budík či minutku na vaření a nastaví na něm zvonění po třech minutách. Poté zadá dítěti úkol, který má plnit pokaždé, když uslyší smluvený signál.

- **Kognitivní funkce**

Mezi kognitivní funkce, které program HYPO dále rozvíjí patří- paměť, myšlení, řečové dovednosti a matematické představy.

Paměť – zejména na zrakové a sluchové podněty, dále rozvoj paměti na předvedené pohyby. Sluchová paměť je rozvíjena cvičeními typu – paměť na jména osob, opakování věcí ze seznamu, učení se básniček apod. Tento typ paměti uplatňuje dítě prakticky u každého

úkolu, neboť si musí vždy zapamatovat instrukce, které mu dospělí zadává. Zraková paměť je cvičena úkoly typu – pexeso, vyjmenovávání předmětů, které vidělo na obrázku apod.

Co se týče *myšlení*, jsou v programu rozvíjeny funkce jako zobecňování, konkretizace, schopnost úsudku, logické myšlení. Na rozvoj těchto operací jsou zaměřeny úkoly typu – pojmenovat věci jedním slovem (kalhoty, košile,), přiřazování obrázků, které k sobě významově patří (sněhulák a vločky,), hledání logických chyb ve čteném textu, vymýšlení: Co by se stalo kdyby? Apod.

Program dále stimuluje *řečové dovednosti*, a to jednak tím, že posiluje oblasti, které s řečí souvisí (percepce, paměť, myšlení, motorika, aj.) ale také přímo, neboť jsou zde zařazena cvičení zaměřená na rozvoj slovní zásoby a schopnost tvoření vět. Jsou to cvičení typu – pojmenovávání a popis obrázků, vymýšlení konce příběhu, vymýšlení slov začínající na určitou hlásku apod.

Veškerá cvičení provádí dítě v interakci s dospělým. Dítě si osvojuje schopnost používat různé komunikační vzorce a aplikovat je na konkrétní situace, čímž dochází k rozvoji pragmatické jazykové roviny.

Řada úkolů v programu rozvíjí *matematické představy*. Jedná se především o seznamování s matematickými pojmy (sloupec, řádek, dlouhý, krátký, méně, více, malý, velký,), řada úkolů je zaměřena na odpočítávání od 1–10, dítě procvičuje řazení dle kritérií. Tyto dovednosti jsou cvičeny v úkolech typu – přeškrtavání políček na řádku, kde je více než uprostřed, dokreslování puntíků dle instrukcí, řazení rozstříhaných proužků do sloupců a řádků apod.

- **Percepční (senzorické) funkce**

Mezi senzorické funkce, které program rozvíjí, patří sluchové, zrakové a prostorové vnímání, které se velkou měrou účastní na osvojování si dovedností jako je čtení a psaní. Tyto oblasti jsou rozvíjeny v každé z deseti lekcí programu. *Sluchové vnímání* je rozvíjeno úkoly typu – cvičení s minutkou, upravená hra – Přihořívá, přihořívá, určování slabiky, třídění obrázků a předmětů dle začínající hlásky apod.

Oblast *zrakového vnímání* je stimulována úkoly typu – skládání obrázků, hledání cesty v bludišti, doplňování chybějících tvarů, obtahování stejných tvarů apod.

Prostorové vnímání (prostorová a pravolevá orientace) je rozvíjeno úkoly – cvičení s hrníčkem a kostkami, napodobování předvedených úkonů, cvičení s geometrickými obrazy apod.

- **Vizuomotorická koordinace**

Vizuomotorika je v každé lekci stimulována nejméně jedním úkolem. Spolu s vizuomotorickou koordinací zahrnující oblast zrakového vnímání a jemnou motoriku, se v těchto cvičeních rozvíjí také pozornost. Mezi cvičení zaměřená na tuto oblast patří vybarvování obrázků, dokreslování chybějících tvarů, bludiště, rozpočítadla, cvičení se čtvercovými sítěmi apod.

- **Terapeutický přínos programu HYPO**

Pravidelná práce na programu rozvíjí u dítěte potřebné pracovní návyky. Ačkoli se s dítětem pracuje hravou formou, cvičíme zde schopnost dítěte přijmout zadaný úkol, pracovat na něm a dokončit jej. Pravidelnou, každodenní práci s programem rozvíjíme u dítěte také pocit zodpovědnosti, schopnost oddělit práci od zábavy. Učí se, že k dokončení úkolu je třeba vyvinout určité úsilí. Každodenní práci rodiče s dítětem dochází k posilování vzájemné vazby rodič – dítě. Dále také rodiče získávají přehled o tom, které oblasti rozvoje je třeba u dítěte dále rozvíjet a podporovat. Rodič se učí, jak dítě zaujmout, motivovat k práci, popřípadě jednotlivé úkoly upravovat tak, aby odpovídaly možnostem a potřebám dítěte. Učí se rozeznat, co dítě od práce rozptyluje, kdy je vhodné zařadit přestávku v práci – to vše velmi upotřebí po nástupu dítěte do školy.

Práce s programem HYPO umožňuje zkvalitnění efektivní spolupráce mezi rodiči a učitelkami v cílené přípravě dětí pro úspěšný vstup do základní školy.

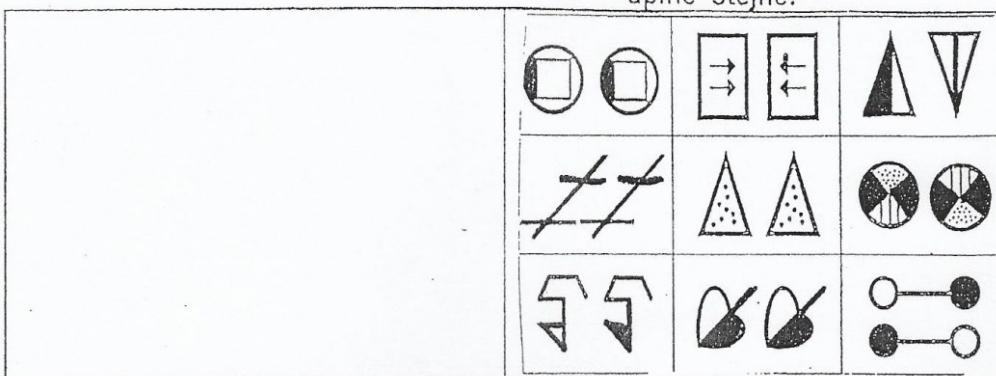
Stav percepčně - kognitivních funkcí před a po cvičení HYPO

Jméno dítěte _____ nar. _____

Adresa _____ počet získaných bodů _____

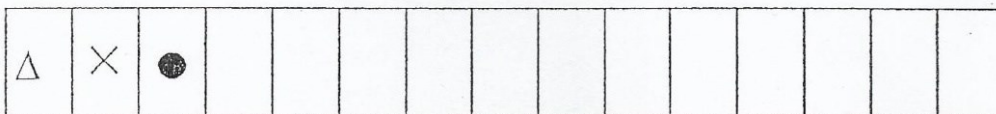
1. Tady nakresli nějakého pána:

2. Vybarvi ty obrázky, které nejsou úplně stejné:

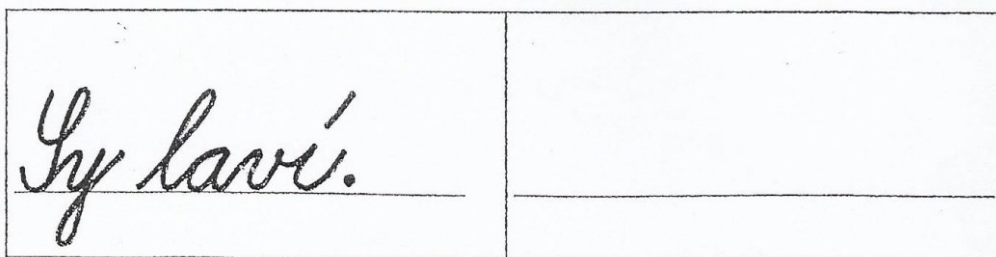
3. A do kolika umíš počítat? Hezky začni: jedna, no, jak je to dál?

4. A tady kresli do konce řádku tyto obrázky za sebou tak, jak je vidíš:

5. Spočítej, kolik je na obrázku křížků, hezky na každý ukaž a počítej nahlas. A kolik je tam křížků a koleček dohromady?

6. A tady zase zkus napsat to, co vidíš, aby to vypadalo co nejvíc stejně:

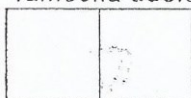

7. Co slyšíš v těchto slovech na začátku za písmenko?

Alik, Eva, opice, sirup, čelo, kapsa

A co v těch slovech slyšíš za písmenko na konci?

8. Dotkni se pravou rukou ramene, levou rukou pravého ucha, do pravého rámečku udělej hvězdičku

11. Distanční vzdělávání

Povinnost předškolního vzdělávání mají děti, které v průběhu školního roku dovrší 6 let nebo mají odklad školní docházky. Zákonní zástupci mají povinnost zajistit, aby dítě, které plní povinné předškolní vzdělání, docházelo řádně do mateřské školy od 8.00–12.00 hod. Pro zanedbání péče o povinnou školní docházku se dopouští přestupku. Je-li, ale vyhlášen nouzový stav nebo dítě je dlouhodobě nemocné nebo v karanténě je rodič povinen zajistit možnosti a prostředky pro distanční výuku řízenou učitelkami mateřské školy Trpín. Jedná se zejména o případy, kdy v krizových nebo mimořádných opatření nebo z důvodu nařízení karantény je znemožněna osobní přítomnost dítěte v zařízení mateřské školy. O přechodu na distanční způsob vzdělávání nemůže mimo uvedené případy rozhodovat ředitel školy nebo zákonný zástupce. Distanční vzdělávání je povinné pro předškolní děti a zároveň je v případě neúčasti na tomto vzdělávání předškolní děti nutno omlouvat, stejně jako při neúčasti při prezenčním vzdělávání

12. Omlouvání dětí předškolního věku a s odkladem školní docházky při distanční výuce

Zákonný zástupce dítěte, které plní povinné předškolní vzdělávání, omlouvá absenci dítěte telefonicky, či SMS zprávou na tel. čísle 461 741 811 nejpozději do druhého dne i v době distanční výuky. Děti s povinnou školní docházkou do omluvného listu. Zákonný zástupce je povinen doložit důvody nepřítomnosti do 3 dnů ode dne výzvy (návratu do MŠ). Povinnost omlouvat absenci dítěte, které plní povinné předškolní vzdělávání má zákonný zástupce dítěte i v případě distanční výuky.

PŘÍLOHY:

VZDĚLÁVACÍ OBLAST 5. 1 DÍTĚ A JEHO TĚLO (BIOLOGICKÁ)

Podoblast	Fyzický rozvoj a pohybová koordinace
Očekávané výstupy z RVP PV	5.1.1 Zachovávat správné držení těla 5.1.2 Zvládnout základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci, běžné způsoby pohybu v různém prostředí 5.1.3 Koordinovat lokomoci a další polohy a pohyby těla 5.1.4 Vědomě napodobit jednoduchý pohyb podle vzoru 5.1.5 Ovládat dechové svalstvo, sladit pohyb se zpěvem
Konkretizované výstupy	<ul style="list-style-type: none">- <i>postavit se zpříma a udržet správné držení těla po dobu vnější kontroly</i>- <i>běhat, skákat, udržovat rovnováhu na jedné noze</i>- <i>vyrovnávat svalové dysbalance v běžném pohybu</i>- <i>otočit se čelem vzad bez ztráty rovnováhy a orientace</i>- <i>zvládat nižší překážky, zvládat různé druhy lezení</i>- <i>házet a chytat míč, užívat různé náčiní, náradí</i>- <i>užívat různé pomůcky k pohybu (tříkolky, koloběžky, odrážedla)</i>- <i>pohybovat se bezpečně ve skupině dětí</i>- <i>pohybovat se koordinovaně a jistě, a to i v různém přírodním terénu (např. v lese, na sněhu, v písku)</i>- <i>přizpůsobit či provést jednoduchý pohyb podle vzoru či pokynů</i>- <i>pohybovat se dynamicky po delší dobu (např. běhat při hře 2 minuty a více)</i>- <i>být pohybově aktivní po delší dobu (10 minut a více) v řízené i spontánní aktivitě</i>- <i>pohybovat se rytmicky, dodržet rytmus</i>- <i>doprovázet pohyb zpěvem (např. při pohybových hrách, při chůzi, při rytmických činnostech)</i>

Podoblast	Jemná motorika, koordinace ruky a oka
Očekávané výstupy z RVP PV	5.1.7 Ovládat koordinaci ruky a oka, zvládnout jemnou motoriku 5. 1. 14 Zacházet s běžnými předměty denní potřeby, hračkami, pomůckami, nástroji a materiály
Konkretizované Výstupy	<ul style="list-style-type: none">- <i>upřednostňovat užívání pravé či levé ruky při kreslení či v jiných činnostech, kde se preference ruky uplatňuje</i>- <i>tužku držet správně, tj. dvěma prsty, třetí podložený,</i>

	<p><i>s uvolněným zápěstím</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - vést stopu tužky při kresbě, apod. - napodobit základní geometrické obrazce, různé tvary, popř. písmena - pracovat se stavebnicemi, skládkami (stavět z kostek, navlékat korálky, skládat mozaiky, zavázat kličku) - zvládat výtvarné činnosti, provádět jednoduché úkony s výtvarnými pomůckami (např. tužkou, pastelem, štětcem, nůžkami) a materiály (např. papírem-překládání, textilem, modelovací hmotou) - kreslit, malovat, modelovat, vytrhávat, stříhat, lepit, vytvářet objekty z přírodních i umělých materiálů - zacházet správně s jednoduchými rytmickými a hudebními nástroji (např. trianglem, bubínkem, chřestidly)
--	---

Podoblast	Sebeobsluha
Očekávané výstupy z RVP PV	<p>5.1.8 Zvládat sebeobsluhu, uplatňovat základní kulturně hygienické a zdravotně preventivní návyky</p> <p>5.1.9 Zvládat jednoduchou obsluhu a pracovní úkony</p>
Konkretizované Výstupy	<ul style="list-style-type: none"> - pečovat o osobní hygienu, samostatně zvládat pravidelné běžné denní úkony (např. používat toaletní papír a splachovací zařízení, mýt si a utírat ruce, umět používat kapesník) - samostatně se oblékat, svlékat, obouvat, zapnout knoflíky, zipy, zavázat tkaničky - samostatně jíst, používat příbor, nalít si nápoj, popř. polévku, používat ubrousek - postarat se o své osobní věci, o hračky a pomůcky - udržovat pořádek, zvládat jednoduché úklidové práce

Podoblast	Zdraví, bezpečí
Očekávané výstupy z RVP PV	<p>5. 1. 10 Pojmenovat části těla a některé orgány, znát základní pojmy užívané ve spojení se zdravím, pohybem a sportem</p> <p>5. 1. 11 Rozlišovat, co zdraví prospívá a co mu škodí</p> <p>5. 1. 12 Mít povědomí o významu péče o čistotu a zdraví, aktivního pohybu a zdravé výživy</p> <p>5. 1. 13 Mít povědomí o některých způsobech ochrany zdraví a bezpečí</p> <p>5. 3. 13 Chovat se obezřetně při setkání s cizími a neznámými</p>

	osobami
Konkretizované Výstupy	<ul style="list-style-type: none"> - pojmenovat viditelné části těla včetně některých dílčích částí (např. rameno, koleno, loket, zápěstí) a některé vnitřní orgány (např. srdce, plíce, mozek, žaludek) - mít poznatky o narození, růstu těla a jeho základních proměnách - znát základní zásady zdravého životního stylu (např. o pozitivních účincích pohybu a sportu, hygieny, zdravé výživy, činnosti a odpočinku, pobytu v přírodě, otužování) a o faktorech poškozujících zdraví včetně návykových látek - uvědomovat si, co je nebezpečné - projevovat bezpečný odstup vůči cizím osobám - chovat se přiměřeně a bezpečně ve známém prostředí (např. ve školním prostředí, na hřišti, na veřejnosti, v přírodě) - znát a dodržovat základní pravidla chování na chodníku a na ulici (dávat pozor při přecházení, rozumět světelné signalizaci) - vědět, jak se vyhnout nebezpečí (být opatrné, obezřetné, kam se v případě potřeby obrátit o pomoc, koho přivolat) - bránit se projevům násilí

VZDĚLÁVACÍ OBLAST 5. 2 DÍTĚ A JEHO PSYCHIKA (PSYCHOLOGICKÁ)

	Jazyk a řeč
Podoblast	Výslovnost, gramatická správnost řeči, porozumění, vyjadřování, dorozumívání
Očekávané výstupy z RVP PV	<p>5.2.1.1 Správně vyslovovat, ovládat dech, tempo i intonaci řeči</p> <p>5.2.1.2 Pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno</p> <p>5.2.1.3 Vyjadřovat samostatně a smysluplně myšlenky, nápady, pocity, ve vhodně zformulovaných větách</p> <p>5.2.1.4, 5.2.1.7 vést rozhovor, formulovat otázky, odpovídat, slovně reagovat</p> <p>5.2.1.5 Domluvit se slovy</p> <p>5.2.1.6 Porozumět slyšenému</p> <p>5.2.1.10 Sledovat a vyprávět příběh, pohádku</p> <p>2. 1. 11 Připravuje se pro život v mnohojazyčné evropské společnosti</p>

<p>Konkretizované výstupy</p>	<ul style="list-style-type: none"> - spontánně vyprávět zážitky ze sledování filmových pohádek nebo pohádek z médií - vyslovovat všechny hlásky správně a mluvit zřetelně, gramaticky správně, v přiměřeném tempu, ovládat sílu a intonaci hlasu - znát většinu slov a výrazů běžně používaných v prostředí dítěte (např. sdělit svoje jméno a příjmení, adresu, jména rodičů, sourozenců, kamarádů, učitelek, rozumět většině pojmenování, které se týkají dítěti známých předmětů, popř. znát i některé, které se týkají vzdálenějšího světa) - mít přiměřeně bohatou slovní zásobu, dokázat osvojená slova aktivně uplatnit v řeči, používat větší množství slovních obrátů, správně určovat a pojmenovávat věci a jevy ve svém okolí - používat jednoduchá souvětí, vyjádřit myšlenku, nápad, mínění, popsat situaci, událost, vyjádřit svoje pocity, prožitky - dodržovat pravidla konverzace a společenského kontaktu – řečovou kázeň (např. dokázat naslouchat druhým, vyčkat, až druhý dokončí myšlenku, sledovat řečníka i obsah, dokázat zformulovat otázku, samostatně a smysluplně odpovědět na otázku, umět komentovat zážitky a aktivity, posuzovat slyšené) - dorozumět se verbálně i nonverbálně (např. používat gesta, udržet oční kontakt, reagovat správně na neverbální podněty) - sledovat a zachytit hlavní myšlenku příběhu, vyslechnutý příběh převyprávět samostatně, věcně správně, popř. dokázat odhadnout, jak by mohl příběh pokračovat - předat vzkaz - chápat jednoduché hádanky a vtipy - poznat a najít k sobě slova, která se rýmují, doplnit chybějící slovo rýmu - poznat a vyhledat slova protikladného významu (antonyma), podobného významu (synonyma), stejně znějící a slova různého významu (homonyma) - rozkládat slova na slabiky - vyčlenit hlásku na počátku a na konci slova - rozlišit krátké a dlouhé samohlásky - znát, že lidé se dorozumívají i jinými jazyky a že je možno se jim učit - vnímat jednoduché písně, rýmy, popěvky v cizím jazyce
-------------------------------	--

	<p>Poznávací schopnosti</p>
<p>Podoblast</p>	<p>Vnímání</p>
<p>Očekávané výstupy z RVP PV</p>	<p>5.1.6 Vnímat a rozlišovat pomocí všech smyslů</p> <p>5.2.2.1. Vědomě využívat všech smyslů, záměrně pozorovat,</p>

	<p>postřehovat, všímat si (nového, změněného, chybějícího)</p> <p>5.2.2.5. Zaměřovat se na to, co je z poznávacího hlediska důležité</p>
Konkretizované výstupy	<ul style="list-style-type: none"> - zaregistrovat změny ve svém okolí (všimnout si a rozpoznat, co se změnilo např. ve třídě, na kamarádovi, na obrázku) - rozlišit zvuky a známé melodie, rozlišit a napodobit rytmus - sluchem rozlišit slova, slabiky, počáteční slabiky a hlásky ve slovech - rozlišit tvary předmětů, základní geometrické tvary, základní barvy (červená, modrá, žlutá), barvy složené (oranžová, zelená, fialová), další barevné kvality (odstíny aj.) a vlastnosti objektů např. lesk, hladkost a jiné specifické znaky - správně reagovat na světelné a akustické signály - rozpoznat odlišnosti v detailech (např. vyhledat a doplnit chybějící část v obrázku, jednotlivé části složit v celek, nalézt cestu v jednoduchém labyrintu, složit puzzle, hrát pexeso, domino, loto) - odhalit podstatné a nepodstatné znaky, charakteristické znaky předmětů, osob, zvířat - rozlišit známé chutě a vůně i zápachy (např. slané, sladké, kyselé, hořké, vůni koření, různých pochutin) - rozlišit hmatem vlastnosti předmětu (např. strukturu povrchu), určit tvar, materiál, počet, velikost

	Poznávací schopnosti
Podoblast	Pozornost, soustředěnost, paměť
Očekávané výstupy Z RVP PV	<p>5.2.2.2 Záměrně se soustředit a udržet pozornost</p> <p>5.2.3.9 Vyvinout volní úsilí, soustředit se na činnost a její dokončení</p> <p>5.2.2.10 Naučit se nazpaměť krátké texty, záměrně si zapamatovat a vybavit</p>
Konkretizované Výstupy	<ul style="list-style-type: none"> - soustředěně poslouchat pohádku, hudební skladbu, divadelní hru (např. sledovat pozorně divadelní představení a následně ho reprodukovat), nenechat se vyrušit – neodbíhat od činnosti, pracovat v klidu (např. vyřešit labyrint) - dokončit hru (neodbíhat od ní) i rozdělanou činnost - udržet pozornost i při méně atraktivních činnostech - uposlechnout pokynu dospělého a řídit se jím - zapamatovat si krátké říkanky, rozpočítadla,

	<p><i>jednoduché básničky, písničky a reprodukovat je, přijmout jednoduchou dramatickou úlohu</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>zapamatovat si pohádku, děj, příběh a převyprávět ho</i> - <i>záměrně si zapamatovat a vybavit si prožité příjemné i nepříjemné pocity (např. vyprávět zážitky z výletu), viděné (např. vyjmenovat květiny viděné na procházce), slyšené (např. zapamatovat si rytmus, melodii)</i> - <i>pamatovat si postup řešení (např. postup jednoduché stavby, postup řešení labyrintu, určitý algoritmus, zapamatovat si umístění obrázku na konkrétním místě - Pexeso)</i> - <i>zapamatovat si různé zvuky zvířat, běžně užívaných předmětů - sklo, papír, kov, dřevo, ale i událostí - kroky, dveře, tekoucí voda, vítr, déšť, bouřka apod., melodii (zvuky hudebních nástrojů), jednoduché taneční kroky, pořadí cviků nebo úkonů (např. skákání Panáka), krátký rytmický celek</i> - <i>uplatňovat postřeh a rychlost</i>
--	---

	Poznávací schopnosti
Podoblast	Tvořivost, vynalézavost, fantazie
Očekávané výstupy Z RVP PV	5.2.2.13 Vyjadřovat svou představivost a fantazii v tvořivých činnostech (konstruktivních, výtvarných, hudebních, pohybových či dramatických)
Konkretizované Výstupy	<ul style="list-style-type: none"> - <i>rozvíjet a obohacovat hru podle své představivosti a fantazie</i> - <i>spontánně vyprávět zážitky ze svého okolí, z různých vyprávění, či co dítě prožilo příjemného i nepříjemného</i> - <i>vyjadřovat fantazijní představy</i> - <i>dokončit příběh, pohádku (např. vymyslet konec, jinou variantu)</i> - <i>vyprávět příběh s vizuální či akustickou oporou (podle obrázků, s dopomocí otázek atd.)</i> - <i>vyjádřit vlastní jednoduché pohybové představy, rytmický doprovod nebo melodii (např. vymýšlet krátké dramatické scény, naznačit, vyjádřit pomocí pantomimy konkrétní činnost, pohybem ztvárnit slyšenou melodii)</i> - <i>tvořivě využívat přírodní i ostatní materiály při pracovních a výtvarných činnostech, experimentovat s materiály, poznávat a využívat výrazové možnosti (vytvářet různé plošné a prostorové útvary, mísit barvy, zkoumat odlišné účinky suchých a vlhkých podkladů, aj.)</i> - <i>s materiály, barvami (např. vytvořit koláž, smíchat barvy, zapouštět barvy do klovatiny)</i> - <i>dokreslit chybějící části na obrázku, sestavit části v celek, vytvořit jednoduchý model, stavbu, provést obměnu, tvořit dle vlastní představy, např. stavby z kostek</i> - <i>navrhnout další varianty řešení (co by se stalo, kdyby ...)</i> - <i>experimentovat s výtvarně netradičními materiály</i>

	<ul style="list-style-type: none"> - využívat tvůrčí a výtvarné techniky k výzdobě prostředí - improvizovat a hledat náhradní řešení
--	--

	Poznávací schopnosti
Podoblast	Rozlišování obrazných znaků a symbolů, grafické vyjadřování
Očekávané výstupy Z RVP PV	<p>5.2.2.5 Zaměřovat se na to, co je z poznávacího hlediska důležité</p> <p>5.2.1.16 Rozlišovat některé obrazné symboly a porozumět jejich významu a funkci</p>
Konkretizované výstupy	<ul style="list-style-type: none"> - rozlišit některé jednoduché obrazné symboly, piktogramy a značky, umět je používat (např. číst piktogramy, pochopit obrázkové čtení) - pochopit význam piktogramu (např. pravidla chování ve skupině, v hromadném dopravním prostředku, znát význam elementárních dopravních značek a označení nebezpečí (elektřina, zákaz rozdělování ohně, koupání, skákání do vody atd.) - rozpoznat některé grafické znaky s abstraktní podobou (např. zná některé číslice, písmena, dopravní značky) - sledovat očima zleva doprava a dle potřeby i zprava doleva, případně v dalších směrech, jmenovat objekty zleva doprava, vyhledat první a poslední objekt ve skupině, vést čáru zleva doprava, shora dolů - objeovat význam ilustrací, soch, obrazů - poznat napsané své jméno, podepsat se tiskacím písmem svým jménem, popř. graficky označit své výtvary (např. použít nějaký symbol) - napodobit základní geometrické znaky a tvary (čára svíslá, čára vodorovná, křížek, vlnovka, kruh, čtverec, obdélník, trojúhelník atd.) - napodobit některá písmena, číslice - poznat některé hudební znaky

	Poznávací schopnosti
Podoblast	Časoprostorová orientace
Očekávané výstupy z RVP PV	<p>5.2.2.9 Chápat prostorové pojmy, elementární časové pojmy</p> <p>5.2.2.10 Orientovat se v prostoru i v rovině, částečně se</p>

	orientovat v čase
Konkretizované Výstupy	<ul style="list-style-type: none"> - rozlišovat vpravo – vlevo na vlastním těle, v prostoru s oporou o nějaký předmět - rozlišovat a používat základní prostorové pojmy (např. dole, nahoře, uprostřed, před, za, pod, nad, uvnitř, vně, u, vedle, mezi, nízko, vysoko, na konci, na kraji, vpředu, vzadu, blízko, daleko, dopředu, dozadu, nahoru, dolů) a těchto pojmů běžně užívat - rozlišovat vzájemnou polohu dvou objektů - orientovat se v řadě (např. první, poslední, uprostřed) - orientovat se v prostoru podle slovních pokynů - orientovat se v časových údajích v rámci dne (např. dopoledne, poledne, odpoledne) - rozlišovat základní časové údaje, uvědomit si plynutí v čase (např. noc, den, ráno, večer, dnes, zítra, včera, dny v týdnu) - rozlišovat roční období (jaro, léto, podzim, zima) i jejich typické znaky

	Poznávací schopnosti
Podoblast	Základní matematické, početní a číselné pojmy a operace
Očekávané výstupy z RVP PV	<p>5.2.2.8 Chápat základní číselné a matematické pojmy, elementární matematické souvislosti a dle potřeby je využívat</p> <p>5.2.2.4 Přemýšlet, uvažovat, a své myšlenky i úvahy vyjádřit</p>
Konkretizované Výstupy	<ul style="list-style-type: none"> - rozpoznat geometrické tvary - čtverec, kruh, trojúhelník, obdélník - rozumět a používat základní pojmy označující velikost (malý - velký, větší - menší, nejmenší - největší, dlouhý - krátký, vysoký - nízký, stejný) - rozumět a používat základní pojmy označující hmotnost (lehký - těžký, lehčí - těžší, nejlehčí - nejtěžší, stejně těžký) - porovnat a uspořádat předměty dle stanoveného pravidla (např. od nejmenšího k největšímu; poznat, co do skupiny nepatří), třídit předměty minimálně dle jednoho kritéria (např. roztřídit knoflíky na hromádky dle barvy, tvaru, velikosti) - orientovat se v číselné řadě 1 – 10, vyjmenovat ji, porovnat, že 5 je více než 4, chápat číslo jako počet prvků - posoudit početnost dvou souborů a určit počet do 6 (např. o kolik je více a o kolik je méně, kde je stejně) - chápat, že číslovka označuje počet (např. 5 je prstů na ruce, 5 je kuliček) - chápat jednoduché souvislosti, nacházet znaky společné a

	<p><i>rozdílné, porovnat, dle společných či rozdílných znaků (např. vybrat všechny předměty vyrobené ze dřeva), zobecňovat vybrat ovoce, zeleninu, hračky, nábytek, dopravní prostředky atd.), řešit jednoduché labyrinty, rébusy a hádanky</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>řešit labyrinty (sledovat cestu)</i>
--	---

	Poznávací schopnosti
Podoblast	Řešení problémů, učení
Očekávané výstupy z RVP PV	<p>5.2.2.11 Řešit problémy, úkoly a situace, myslet kreativně</p> <p>5.2.2.12 Nalézat nová řešení nebo alternativní k běžným</p> <p>5.2.1.20 Projevovat zájem o knížky, soustředěně poslouchat četbu, hudbu, sledovat divadlo, film</p> <p>5.2.2.6 Vnímat, že je zajímavé dozvídat se nové věci, využívat zkušeností k učení</p> <p>5.2.2.7 Postupovat a učit se podle pokynů a instrukcí</p> <p>5.2.3.8 Prožívat radost ze zvládnutého a poznaného</p>
Konkretizované Výstupy	<ul style="list-style-type: none"> - <i>slovně, výtvarně, technicky vyjádřit svoje jednoduché „nápady“, experimentovat, některé problémy řešit cestou pokus – omyl</i> - <i>samostatně se rozhodnout v některých činnostech</i> - <i>jednoduchý problém vyřešit samostatně i ve spolupráci s kamarády, při složitějších se poradit, postupovat podle pokynů a instrukcí</i> - <i>vymýšlet nová řešení nebo alternativní k běžným (např. jak by to šlo jinak, co by se stalo, kdyby) a verbalizovat je</i> - <i>projevovat zájem o poznávání písmen a číslic, prohlížet si knihy (atlasy, encyklopedie, obrázkové knihy, leporela), znát některé dětské knihy a vyprávět o nich, informace vyhledat v encyklopediích</i> - <i>verbalizovat myšlenkové pochody, přemýšlet nahlas, popsat, jak problém či situaci řešit (např. jak staví stavbu, skládá puzzle)</i> - <i>přicházet s vlastními nápady</i> - <i>projevovat zájem o nové věci, dotazovat se při nepochopení, zkoušet, experimentovat</i> - <i>nechat se získat pro záměrné učení</i> - <i>odlišit hru od systematické povinnosti</i> - <i>zacházet s předměty digitální technologie, využívat nejzákladnější funkce počítače (zapnout-vypnout, práce s myší, jednoduchou klávesnicí)</i>

	Sebepojetí, city, vůle
Podoblast	Sebevědomí a sebeuplatnění
Očekávané výstupy z RVP PV	<p>5.2.3.1 Odloučit se na určitou dobu od rodičů a blízkých, být aktivní i bez jejich opory</p> <p>5.2.3.2 Uvědomovat si svou samostatnost, orientovat se ve skupině</p> <p>5.2.3.5 Vyjádřit svůj souhlas, umět říci ne v konkrétní situaci</p> <p>5.2.3.11 Podílet se na organizaci hry a činnosti</p>
Konkretizované výstupy	<ul style="list-style-type: none"> - přijímat pobyt v mateřské škole popř. i na ozdravně rekreačním pobytu jako běžnou součást života (vědět, že rodiče chodí do zaměstnání, dítě do MŠ) - zapojovat se do činností, komunikovat a kooperovat s dětmi i se známými dospělými, odmítnout neznámé dospělé - samostatně splnit jednoduchý úkol, poradit si v běžné a opakující se situaci, cítit ze své samostatnosti uspokojení (být na ni hrdý) - respektovat a přijímat přirozenou autoritu dospělých - uvědomovat si, že fungování skupiny je postaveno na pravidlech soužití, podílet se na nich a respektovat je - umět se rozhodovat o svých činnostech (samostatně se rozhodovat, co udělat, jak se zachovat, i o tom, co neudělat, co odmítnout, čeho se neúčastnit) - snažit se uplatnit své přání, obhájit svůj názor - umět kooperovat, dohodnout se s ostatními - přijmout roli ve hře (např. jako organizátor, jako pozorovatel, jako spoluhráč) - nebát se požádat o pomoc, radu

	Sebepojetí, city, vůle
Podoblast	Sebeovládání a přizpůsobivost
Očekávané výstupy z RVP PV	<p>5.2.3.4 Ve známých a opakujících se situacích, kterým rozumí, se snažit ovládat svoje city a přizpůsobovat jim své chování</p> <p>5.2.3.6 Uvědomovat si svoje možnosti a limity</p> <p>5.2.3.7 Přijímat pozitivní ocenění i svůj případný neúspěch a vyrovnat se s ním, učit se hodnotit svoje osobní pokroky (sebehodnocení)</p>
Konkretizované Výstupy	<ul style="list-style-type: none"> - reagovat přiměřeně dané situaci (odmítnat agresí, přijímat

	<p><i>vzor společenského chování, umět se podřídit)</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>odhadnout, na co stačí, uvědomovat si, co mu nejde, co je pro ně obtížné</i> - <i>plánovat přiměřeně věku (ví, čeho chce dosáhnout a proč)</i> - <i>hodnotit druhé, sebe hodnotit vzhledem k aktuální situaci a možnostem</i> - <i>přijímat drobný neúspěch (vnímat ho jako přirozenou skutečnost, že se mu někdy něco nedaří), umět přijmout sdělení o případných dílčích nedostacích, být schopné se z něho poučit</i> - <i>přizpůsobit se společenství, projevovat zájem o spolupráci</i> - <i>umět se přizpůsobit změnám</i>
--	--

	Sebepojetí, city, vůle
Podoblast	Vůle, vytrvalost, city a jejich projevy
Očekávané výstupy z RVP PV	<p>5.2.3.9 Vyvinout volní úsilí, soustředit se na činnost i její dokončení</p> <p>5.2.3.12 Uvědomovat si příjemné a nepříjemné citové prožitky</p> <p>5.2.3.13 Prožívat a dětským způsobem projevovat, co cítí, snažit se ovládat své afektivní chování</p> <p>5.2.3.15 Těšit se z hezkých a příjemných zážitků, přírodních a kulturních krás i setkávání se s uměním</p> <p>5.2.3.16 Zachytit a vyjádřit své prožitky</p>
Konkretizované Výstupy	<ul style="list-style-type: none"> - <i>odložit splnění osobních přání na pozdější dobu</i> - <i>odhadnout, na co stačí, uvědomovat si, co neumí a co se chce naučit (vyhledávat příležitosti, umět požádat o pomoc)</i> - <i>přijmout povinnost, soustředit se na činnost a samostatně ji dokončit</i> - <i>přijímat pokyny</i> - <i>plnit činnosti podle instrukcí</i> - <i>přiměřeně reagovat ve známých situacích, umět se zklidnit, ovládnout se, potlačit projev agrese</i> - <i>projevovat se citlivě k živým bytostem, přírodě i věcem, pomáhat druhým (např. kamarádům, mladším, slabším, aj.)</i> - <i>přirozeně a v míře dané osobnostními předpoklady projevoval pozitivní i negativní emoce (soucit, radost, náklonnost, spokojenost, ale také strach, smutek)</i> - <i>přirozeně projevoval radost z poznání a zvládnutého (radovat se, že umí píseň, básničku, ukazuje obrázek, předvádí taneček, výrobek)</i> - <i>umět to, co prožívá, vyjádřit slovně, výtvarně</i>

	<p><i>pohybově, mimikou (zážitky jednotlivé či v časové posloupnosti jako výtvarné vyprávění, komentovat obrázky apod., pomocí hudby, hudebně pohybovou a dramatickou improvizací atd.)</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Rozhodovat sám o sobě (o svém chování)</i>
--	---

VZDĚLÁVACÍ OBLAST 5. 3 DÍTĚ A TEN DRUHÝ (interpersonální)

Podoblast	Komunikace s dospělým
Očekávané výstupy z RVP PV	5.3.1 Navazovat kontakty s dospělým
<i>Konkretizované Výstupy</i>	<ul style="list-style-type: none"> - <i>navazovat kontakty s dospělým (např. s novým učitelem)</i> - <i>spolupracovat s dospělým</i> - <i>respektovat dospělého, komunikovat s ním vhodným způsobem (s ohledem na situaci a podmínky)</i> - <i>obracet se na dospělého o pomoc, radu atd.</i> - <i>rozlišovat vhodnost oslovování i tykání a vykání</i>

Podoblast	Komunikace s dětmi, spolupráce při činnostech
Očekávané výstupy z RVP PV	5.3.8 Přirozeně a bez zábran komunikovat s druhým dítětem 5.3.9 Spolupracovat s ostatními
<i>Konkretizované Výstupy</i>	<ul style="list-style-type: none"> - <i>aktivně komunikovat s druhými dětmi bez vážnějších problémů (vyprávět, povídat, poslouchat, naslouchat druhému)</i> - <i>chápat a respektovat názory jiného dítěte, domlouvat se, vyjednávat</i> - <i>vyhledávat partnera pro hru, domlouvat se, rozdělovat a měnit herní role, hru rozvíjet a obohacovat</i> - <i>spolupracovat při hrách a aktivitách nejrůznějšího zaměření, být ostatním partnerem</i> - <i>vyjednávat s dětmi i dospělými ve svém okolí, domluvit se na společném řešení /4.7.</i> - <i>využívat neverbální komunikaci (úsměv, gesta, řeč těla, apod.)</i>

Podoblast	Sociabilita
Očekávané výstupy z RVP PV	5.3.5 Uvědomovat si svá práva ve vztahu k druhému, přiznávat

	<p>stejná práva druhým a respektovat je</p> <p>5.3.7 Uplatňovat své individuální potřeby, přání a práva s ohledem na druhého, učit se přijímat a uzavírat kompromisy, řešit konflikt dohodou</p> <p>5. 3. 10 Respektovat potřeby jiného dítěte</p> <p>5.3.6 Chápat, že všichni lidé (děti) mají stejnou hodnotu, přestože je každý jiný, že osobní, resp. osobnostní odlišnosti jsou přirozené</p> <p>5.3.4 Odmítnout komunikaci, která je dítěti nepříjemná</p>
Konkretizované výstupy	<ul style="list-style-type: none"> - <i>obhajovat svoje potřeby, svůj postoj či přání, přijímat také názor druhého, dohodnout se na kompromisním řešení</i> - <i>všímat si, co si druhý přeje či potřebuje (např. dělit se s druhým dítětem o hračky, pomůcky, pamlsky, podělit se s jiným dítětem o činnost, počkat, vystřídat se)</i> - <i>chápat, že každý je jiný, jinak vypadá, jinak se chová, něco jiného umí či neumí a že je to přirozené</i> - <i>k mladšímu, slabšímu či postiženému dítěti se chovat citlivě a ohleduplně (neposmívat se mu, pomáhat mu, chránit ho)</i> - <i>porozumět běžným projevům emocí a nálad (např. vnímat, že je jiné dítě smutné, zklamané nebo naopak něčím nadšené, že má radost)</i> - <i>nepříjemný kontakt a komunikaci dokázat odmítnout</i> - <i>bránit se projevům násilí jiného dítěte (nenechat si ubližovat, nenechat se šidit, bránit se posmívání, ohradit se proti tomu)</i> - <i>uvědomit si vztahy mezi lidmi (kamarádství, přátelství, vztahy mezi pohlavími, úcta ke stáří)</i> - <i>spoluvytvářet prostředí pohody</i> - <i>respektovat rozdílné schopnosti</i> - <i>důvěřovat vlastním schopnostem</i> - <i>cítit sounáležitost s ostatními</i> - <i>nabídnout pomoc</i>

VZDĚLÁVACÍ OBLAST 5. 4 DÍTĚ A SPOLEČNOST (SOCIÁLNĚ-KULTURNÍ)

Podoblast	Společenská pravidla a návyky
Očekávané výstupy Z RVP	<p>5.4.1 Uplatňovat návyky v základních formách společenského chování ve styku s dospělými i s dětmi</p> <p>5.4.8 Utvořit si základní dětskou představu o pravidlech chování</p>

	<p>a společenských normách, co je v souladu s nimi a co proti nim a ve vývojově odpovídajících situacích se podle této představy chovat</p> <p>5. 4. 11 Uvědomovat si, že ne všichni lidé respektují pravidla chování, učit se odmítat společensky nežádoucí chování</p>
Konkretizované Výstupy	<ul style="list-style-type: none"> - <i>umět ve styku s dětmi i dospělými pozdravit, poprosit, požádat, poděkovat, rozloučit se, vyslechnout sdělení, střídat se v komunikaci,</i> - <i>dodržovat společně dohodnutá a pochopená pravidla vzájemného soužití v mateřské škole a na veřejnosti</i> - <i>chápat podstatu hry a její pravidla, dodržovat pravidla her a jiných činností, hrát spravedlivě, nepodvádět, umět i prohrávat</i> - <i>zacházet šetrně s vlastními a cizími pomůckami, hračkami, s knížkami, věcmi denní potřeby</i> - <i>rozlišovat společensky nežádoucí chování, vnímat co je lež, nespravedlivost, ubližování, lhostejnost, agresivita, vulgarismy</i> - <i>pojmenovat povahové vlastnosti</i> - <i>pochopit funkci rodiny a jejich členů</i>

Podoblast	Zařazení do třídy/do skupiny/
Očekávané výstupy Z RVP	<p>5.4.2 Pochopit, že každý má ve společenství (v rodině, ve třídě, v herní skupině) svoji roli, podle které je třeba se chovat</p> <p>5.4.4 Začlenit se do třídy a zařadit se mezi své vrstevníky, respektovat jejich rozdílné vlastnosti, schopnosti a dovednosti</p> <p>5.4.6 Adaptovat se na život ve škole, aktivně zvládat požadavky plynoucí z prostředí školy</p>
Konkretizované Výstupy	<ul style="list-style-type: none"> - <i>orientovat se v rolích a pravidlech různých společenských skupin (rodina, třída, mateřská škola, herní skupina apod.) a umět jim přizpůsobit své chování</i> - <i>reagovat na sociální kontakty druhých dětí otevřeně a zařazovat se mezi ně pomocí sociálně úspěšných strategií (vlídné přijetí, humor, projevení zájmu, akceptování či podání návrhů, nabídnutí spolupráce, pomoci, fair play)</i> - <i>vnímat odlišnosti mezi dětmi a podle toho přizpůsobovat i své přístupy</i> - <i>navazovat s dětmi vztahy, mít ve skupině své</i>

	<p><i>kamarády, udržovat a rozvíjet s nimi přátelství</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>cítit se plnohodnotným členem skupiny</i> - <i>projevovat ohleduplnost a zdvořilost ke svým kamarádům i dospělým, vážit si jejich práce i úsilí</i> - <i>být schopné přistoupit na jiný názor porozumět potřebám druhých, přijmout společné návrhy, podřídit se rozhodnutí skupiny a přizpůsobit se společnému programu</i>
--	--

Podoblast	Kultura, umění
Očekávané výstupy Z RVP	<p>5. 4. 13 Vnímat umělecké a kulturní podněty, hodnotit svoje zážitky</p> <p>5. 4. 14 Zachycovat skutečnosti ze svého okolí a vyjadřovat své představy pomocí různých výtvarných činností, dovedností a technik</p> <p>5. 4. 15 Vyjadřovat se prostřednictvím hudebních a hudebně pohybových činností, zvládat základní hudební dovednosti vokální i instrumentální</p>
Rozpracované výstupy	<ul style="list-style-type: none"> - <i>pozorně poslouchat a sledovat se zájmem uměleckou produkci (např. literární, filmovou, výtvarnou, dramatickou, hudební)</i> - <i>vyjádřit a zhodnotit prožitky (co se líbilo a co ne, co a proč zaujalo, co bylo zajímavé, překvapivé, podnětné apod.)</i> - <i>v kulturních místech (např. divadle, galerii, muzeu atd.) respektovat dohodnutá pravidla a nerušit ostatní při vnímání umění</i> - <i>všimnout si kulturních památek kolem sebe (pomník, hrad, zámek, zajímavá stavba atd.)</i> - <i>zobrazovat objekty reálné i fantazijní různými výtvarnými výrazovými prostředky (např. kresbou, malbou, plošným a prostorovým vytvářením s využíváním různých materiálů – viz výše)</i> - <i>vyjadřovat se zpěvem, hrou na jednoduché rytmické či hudební nástroje, hudebně pohybovými činnostmi (viz výše)</i>

VZDĚLÁVACÍ OBLAST 5. 5 DÍTĚ A SVĚT (ENVIRONMENTÁLNÍ)

Podoblast	Poznatky, sociální informovanost
Očekávané výstupy z RVP PV	<p>5.5.1 Orientovat se bezpečně ve známém prostředí i v životě tohoto prostředí</p> <p>5.5.4 Osvojit si elementární poznatky o okolním prostředí, které jsou dítěti blízké, pro ně smysluplné a přínosné, zajímavé a jemu pochopitelné a využitelné pro další učení a životní praxi</p> <p>5.5.5 Mít povědomí o širším společenském, věcném, přírodním, kulturním i technickém prostředí i jeho dění v rozsahu praktických zkušeností a dostupných praktických ukázek v okolí dítěte</p> <p>5.5.6 Vnímat, že svět má svůj řád, že je rozmanitý a pozoruhodný</p>
Konkretizované Výstupy	<ul style="list-style-type: none"> - <i>orientovat se ve školním prostředí, vyznat se v blízkém okolí (vědět, co se kde v blízkosti mateřské školy nachází, např. obchody, zastávka, hřiště, škola, pošta, policie, lékař, knihovna, hasiči, sportoviště)</i> - <i>zvládat běžné činnosti, požadavky i jednoduché praktické situace, které se v mateřské škole opakují</i> - <i>rozumět běžným okolnostem a dějům, jevům a situacím, s nimiž se běžně setkává (rozumět tomu, co se ve známém prostředí děje)</i> - <i>mít poznatky z nejrůznějších oblastí života a poznání v rozsahu podle toho, s čím se v praxi setkává, co kolem sebe vidí, co prožívá, co mu bylo zprostředkováno či vysvětleno (např. poznatky o přírodě živé i neživé, o přírodních jevech a dějích, o lidech a jejich životě, o kultuře či technice)</i> - <i>uvědomovat si, že jak svět přírody, tak i svět lidí je na různých částech naší planety různorodý a pestrý a ne vždy šťastný</i> - <i>mít poznatky o své zemi, (znát název státu, státní vlajku, hymnu, prezidenta, hlavní město, významné svátky a události)</i> - <i>mít poznatky o existenci jiných zemí, národů a kultur (znát typické znaky některých významných národů - přírodní podmínky, oblečení, zvyky, strava, stavby, kde co roste, nebo se pěstuje, žijí zvířata apod.)</i> - <i>mít poznatky o planetě Zemi, vesmíru apod. (např. o koloběhu vody, střídání denních i ročních období a jejich</i>

	<p><i>příčinách, některých planetách)</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - chápat základní pravidla chování pro chodce - mít poznatky o zvycích a tradicích kraje, přijmout tradici oslav
--	---

Podoblast	Adaptabilita ke změnám
Očekávané výstupy z RVP PV	<p>5.5.7 Všímat si změn a dění v nejbližším okolí</p> <p>5.5.8 Porozumět, že změny jsou přirozené a samozřejmé, přizpůsobovat se jim</p>
Konkretizované Výstupy	<ul style="list-style-type: none"> - <i>zajímat se, co se v okolí děje, všímat si dění změn ve svém okolí (např. v přírodě), proměny komentovat, přizpůsobit oblečení – rozlišení pocitu chladu a tepla, chování</i> - <i>vědět, že se stále něco děje, že všechno kolem plyne, vyvíjí se a proměňuje běžně proměnlivé okolnosti v mateřské škole vnímat jako samozřejmé a přirozené se tomuto dění přizpůsobovat</i> - <i>ctít oslavy narozenin, svátků, slavností</i>

Podoblast	Vztah k životnímu prostředí
Očekávané výstupy z RVP PV	<p>5. 5. 10 Rozlišovat aktivity, které mohou zdraví okolního prostředí podporovat a které je mohou poškozovat</p> <p>5.5.9 Mít povědomí o významu životního prostředí (přírody i společnosti) pro člověka, uvědomovat si, že způsobem, jakým se lidé chovají, ovlivňují vlastní zdraví i životní prostředí</p> <p>5. 5. 11 Pomáhat pečovat o okolní životní prostředí</p>
Konkretizované Výstupy	<ul style="list-style-type: none"> - <i>znát, co je škodlivé a nebezpečné (různé nástrahy a rizika ve spojení s přírodou) i neovlivnitelné – vítr, déšť záplavy, teplo, sucho, mrazy), co může ohrožovat zdravé životní prostředí</i> - <i>uvědomovat si, že člověk a příroda se navzájem ovlivňují, že každý může svým chováním působit na životní prostředí (podporovat či narušovat zdraví, přírodní prostředí i společenskou pohodu)</i> - <i>všímat si nepořádku a škod, dbát o pořádek a čistotu, starat se o rostliny, zvládat drobné úklidové práce, nakládat vhodným způsobem s odpady, chápat význam třídění odpadu chránit přírodu v okolí, živé tvory apod.</i>

	<ul style="list-style-type: none">- <i>spoluvytvářet pohodu prostředí (cítit se spokojeně a bezpečně)</i>- <i>být citlivý k přírodě</i>
--	--